

Yeni Medyada Şiddetin Mizahi Temsili

The Humorous Representation of Violence in New Media

Sermin Asıl¹

Öz

Bu çalışma, yeni medya platformlarında mizahın şiddeti nasıl temsil ettiğini ve bu temsillerin toplumsal algılar üzerindeki etkilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Türkçe stand-up programlarında şiddet temsillerinin nasıl şekillendiği ve bu temsillerin toplumsal önyargıları nasıl yeniden ürettiği incelenmiştir. Tematik içerik analizi yöntemiyle yürütülen araştırmada, YouTube platformunda yayımlanan on farklı stand-up gösterisi analiz edilmiş, tematik kodlama uygulanmış ve elde edilen veriler tematik analiz matrisi ile organize edilmiştir. Analiz sonucunda toplam on üç farklı şiddet türüne ulaşılmış, en sık temsil edilen şiddet türlerinin sembolik şiddet (%12,29) ve toplumsal şiddet (%11,26) olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada kadınlar (%20), alt sosyoekonomik gruplar (%18) ve köylülere (%15) yönelik yönelik mizahi anlatımların, toplumsal önyargı ve ayrımcı söylemleri yeniden üretmektedir. Çalışma, mizahın eleştirel bir araç olma potansiyeline sahip olmasına rağmen, çoğu zaman şiddeti normalleştirici bir işlev üstlendiğini ortaya koymaktadır. Tekrar, ironi ve abartı gibi tekniklerle şiddetin estetize edilmesi, izleyicilerin bu tür davranışları sorgulamadan içselleştirmesine neden olmaktadır. Sonuç olarak, mizahi içeriklerin toplumsal normları eleştirme kapasitesinin sınırlı kaldığı, aksine var olan önyargıları pekiştirdiği görülmüştür. Bu bağlamda çalışma, yeni medya ortamlarında şiddet temsillerinin daha bilinçli bir perspektifle ele alınması gerektiğine dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şiddetin Temsili, Şiddet ve Mizah, Yeni Medya, Sembolik Şiddet, Stand-Up.

Abstract

This study aims to analyze how humor is used to represent violence on new media platforms and how these representations influence societal perceptions. It examines how violence is portrayed in Turkish stand-up programs and its impact on social prejudices. Using thematic content analysis, ten different stand-up performances published on YouTube were analyzed, and thematic coding was applied. The data were then organized using a thematic analysis matrix. The analysis identified thirteen different types of violence, with symbolic violence (12.29%) and social violence (11.26%) being the most frequently represented forms. The study found that humorous narratives targeting women (20%), lower socioeconomic groups (18%), and rural populations (15%) contribute to the reproduction of social prejudices and discriminatory discourse. Although humor has the potential to be a critical tool, the study reveals that it often functions to normalize violence. Techniques such as repetition, irony, and exaggeration aestheticize violence, leading audiences to internalize these behaviors without questioning them. Consequently, the study concludes that humorous content has a limited capacity to critique social norms and instead reinforces existing biases. In this context, the research emphasizes the need for a more conscious approach to representations of violence in new media environments.

Keywords: Representation of Violence, Violence and Humor, New Media, Symbolic Violence, Stand-Up Comedy.

JEL Codes: M30, M31, M37

Araştırma Makalesi [Research Paper]

Submitted: 09 / 02 / 2025

Accepted: 23 / 09 / 2025

¹Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO Öğretim Üyesi, Amasya, Türkiye, sermin.asil@amasya.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3450-5416>.

Giriş

Medya, tarih boyunca yalnızca bir bilgi aktarım aracı olarak değil, aynı zamanda toplumsal yapıları ve normları pekiştiren, hatta dönüştüren güçlü bir mekanizma olarak varlık göstermiştir. Geleneksel medyanın sınırlı etkileşim olanaklarına karşın, dijitalleşmeyle birlikte yeni medya, bireylerin içerik üretme ve tüketme pratiklerini kökten değiştirmiştir. Bu dönüşüm, mizahın yalnızca eğlence unsuru olarak görülmesinin ötesine geçerek, toplumsal normları, önyargıları ve şiddet biçimlerini yeniden üreten ya da sorgulayan bir ifade biçimi haline gelmesine yol açmıştır. Mizah, tarihsel süreçte iktidarı eleştirmek, muhalif söylemleri görünür kılmak ve toplumsal olayları yorumlamak için bir araç olarak kullanılmıştır. Ancak günümüzde, özellikle yeni medya platformlarında yayılan mizahi içeriklerin toplumsal algı oluşturma potansiyeli üzerine yapılan araştırmalar, bu içeriklerin her zaman eleştirel bir işlev üstlenmediğini, aksine kimi zaman önyargıları pekiştiren ve şiddeti sıradanlaştıran bir rol oynayabildiğini göstermektedir.

Mizahın gücü, bireyler arasındaki sosyal ilişkileri şekillendirme yeteneğinden gelmektedir. Mizah, bir yandan baskıcı sistemlere karşı bir direniş biçimi olarak işlev görebilirken, öte yandan mevcut toplumsal hiyerarşileri ve eşitsizlikleri pekiştiren bir araca da dönüşebilmektedir. Stand-up komedi, bu bağlamda, bireysel anlatılar aracılığıyla toplumsal normlara, politik olaylara ve kültürel değerlere dair güçlü mesajlar içeren bir anlatı türü olarak öne çıkmaktadır. Stand-up komedyenleri, günlük yaşamdan, cinsiyet rollerinden, politik ve ekonomik eşitsizliklerden beslenerek mizahi bir dil oluştururlar. Ancak bu mizahi anlatımların içerdiği şiddet öğelerinin nasıl temsil edildiği ve bu temsillerin izleyiciler üzerindeki etkileri dikkatle analiz edilmesi gereken bir konudur. Yeni medya platformlarında mizah, şiddeti yalnızca eleştirel bir araç olarak değil, kimi zaman estetize ederek ve hafifletirerek normalleştiren bir mekanizma olarak da kullanabilmektedir.

Son yıllarda, sosyal medyada milyonlarca kişi tarafından izlenen stand-up performanslarında, ırkçı ve cinsiyetçi şakalar normalleşirken, toplumsal algının bu süreçten nasıl etkilendiği henüz yeterince araştırılmamıştır. Bu doğrultuda çalışmanın temel amacı, yeni medya platformlarında mizah aracılığıyla şiddet temsillerinin nasıl şekillendiğini ve bu temsillerin toplumsal algılar ile kurduğu ilişki biçimlerini analiz etmektir. Bu doğrultuda, araştırma kapsamında mizahi içeriklerde en sık hangi şiddet türlerinin ve alt kategorilerinin temsil edildiği, bu temsillerin şiddeti hangi yollarla normalleştirdiği, izleyici etkileşimiyle nasıl bir ilişki kurduğu ve toplumsal önyargıları yeniden üretirken hangi grupları hedef aldığı sorularına yanıt aranmıştır.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan tematik içerik analizi yöntemi benimsenmiş ve bu bağlamda tematik kodlama uygulanmıştır. Kodlama sürecinde, incelenen videolarda şiddetin doğrudan ve dolaylı biçimde ifade edildiği cümleler tespit edilmiş, bu ifadelerin bağlamları analiz edilerek anlamlı temalar oluşturulmuştur. Araştırmanın veri setini oluşturmak amacıyla YouTube platformunda 2024 yılında yayımlanmış Türkçe stand-up videoları arasından belirli kriterlere göre seçim yapılmıştır. Seçim sürecinde, videoların "Türkçe stand-up" anahtar kelimesi ile taranması, en az 20 dakika uzunluğunda olması, yüksek izlenme sayısına sahip olması ve Türkçe dilinde yayımlanmış olması kriterleri esas alınmıştır.

Elde edilen bulgular, mizahın şiddeti eleştirmek yerine çoğunlukla estetize ederek ya da hafifletirerek sunduğunu ortaya koymaktadır. Şiddet unsurlarının tekrar eden bir şekilde mizahi içeriklerde yer alması, izleyicilerde duyarsızlaşmaya neden olabileceği ve eleştirel düşüncenin önünü dolaylı olarak kapatabileceği ifade edilebilir. Şiddet temsillerinin tekrar, ironi ve abartı yoluyla sunulması, bu içeriklerin izleyiciler tarafından sorgulanmadan içselleştirilme ihtimalini artırabilir ve toplumsal eşitsizliklerin devamlılığını sağlayabilir. Şiddetin mizahi anlatılar aracılığıyla sıradanlaştırılması, izleyicinin algısını değiştirerek şiddeti eğlenceli, kabul edilebilir ve doğal bir olgu haline getirebilir. Bu bağlamda çalışma, mizahi içeriklerin yalnızca eğlence unsuru olarak görülmemesi, toplumsal algıya yönelik olası etkilerinin daha bilinçli bir şekilde değerlendirilmesine katkı sunabilir. Yeni medya ortamlarında üretilen içeriklerin toplumsal sorumluluk bilinciyle ele alınması, şiddetin görünürlüğü ve etkisini anlamak açısından kritik bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

1. Şiddet Olgusu ve Türleri

Şiddet, insanlık tarihi boyunca bireylerin ve toplumların yaşamında köklü bir yere sahip olmuş, farklı dönemlerde toplumsal yapılar ve kültürel dinamiklerle şekillenmiştir. Günümüzde şiddet, yalnızca fiziksel güç kullanımıyla sınırlı kalmayan; psikolojik, cinsel, sembolik ve yapısal boyutları içeren çok katmanlı bir kavram olarak ele alınmaktadır. Bu çeşitlilik, şiddetin tanımlanmasında farklı disiplinlerin farklı yaklaşımlar geliştirmesine yol açmış ve üzerinde ortak bir tanım oluşturulmasını güçleştirmiştir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), şiddeti bireye, bir gruba veya topluma yönelik kasıtlı bir güç veya tehdit uygulaması olarak tanımlamakta ve bu eylemlerin fiziksel zarar, psikolojik travma veya ölüm gibi ciddi sonuçlar doğurabileceğini vurgulamaktadır (Polat, 2016: 26).

Tarihsel bağlamda şiddet, yalnızca bireysel bir davranış biçimi olarak değil, aynı zamanda toplumsal düzenin bir aracı olarak varlık göstermiştir. Örneğin, Habil ve Kabil'in hikâyesi, şiddetin bireysel bir mesele gibi görünse de dönemin

toplumsal ilişkileri açısından derin bir sorun olduğunu ortaya koymaktadır (Güleç vd., 2012: 113). Danimarka'da bulunan 2000 yıllık "Tollund Adamı" mumyasının boğularak öldürülmesi ve Avusturya'da sırtında ok başı izine rastlanan beş bin yıllık bir fosilin varlığı, tarih boyunca şiddetin hem bireysel hem de toplumsal çatışmaların bir aracı olarak kullanıldığını göstermektedir (Tatlıoğlu, 2020: 14). Bu örnekler, şiddetin yalnızca fiziksel bir eylem değil, aynı zamanda kültürel ve toplumsal yapıların birey üzerinde baskı kurduğu çok katmanlı bir olgu olduğunu ortaya koymaktadır.

Şiddetin bu çok yönlü doğası, modern bilimsel çalışmalarla daha kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Albert Bandura'nın Sosyal Öğrenme Kuramı ve Bobo Doll Deneyi, şiddetin öğrenilmiş bir davranış olduğunu vurgulayarak çevresel faktörlerin birey üzerindeki belirleyici etkisini ortaya koymuştur. Özellikle medya araçlarının bireylerin saldırganlık eğilimlerini pekiştirdiği ve çocukların gözlem yoluyla şiddet davranışlarını model aldığı kanıtlanmıştır (Yılmaz, 2014: 35-36). Bu çalışma, bireyin sosyal çevresinden edindiği davranış kalıplarının ödül ve ceza mekanizmalarıyla nasıl pekiştirildiğini göstermekte ve medyanın bu süreçteki rolüne dikkat çekmektedir.

Medyanın bireyler üzerindeki etkisi yalnızca bireysel davranışlar düzeyinde kalmamış, şiddetin toplumsal ve kültürel bağlamda nasıl meşrulaştırıldığı ve normalleştirildiği de incelenmiştir. Johan Galtung'un yapısal şiddet kavramı, toplumdaki eşitsizliklerin ve adaletsizliklerin bireylerin potansiyellerini gerçekleştirmelerini engellediğini ve bu durumun da bir şiddet biçimi olarak değerlendirilmesi gerektiğini öne sürmektedir. Sosyal eşitsizlikler, ekonomik krizler ve toplumsal normlar, şiddetin belirli gruplara yönlendirilmesinde bir araç haline gelebilmektedir. Ayrıca, medya ve kültür endüstrisinin şiddeti yüceltmesi, bireylerin bu olguyu içselleştirme süreçlerini güçlendirmekte ve toplumsal düzeyde şiddetin normalleşmesine katkıda bulunmaktadır (De Mio ve Ansel, 2018: 1).

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) hazırladığı 2002 tarihli raporda, şiddet üç ana başlık altında sınıflandırılmıştır: kendine yönelik şiddet, kişiler arası şiddet ve toplu şiddet (Güreşçi, 2021: 8). Kendine yönelik şiddet, intihar eğilimi ve kendine zarar verme davranışlarını içerirken; kişiler arası şiddet, aile içi veya bireyler arası yaşanan fiziksel, psikolojik veya ekonomik şiddeti kapsamaktadır. Toplu şiddet ise sosyal, politik ve ekonomik şiddet olmak üzere üç alt başlıkta ele alınmaktadır. Sosyal şiddet, organize suçlar, terör eylemleri ve iş yerindeki psikolojik şiddet; politik şiddet, savaşlar ve devlet eliyle uygulanan şiddet; ekonomik şiddet ise ekonomik kazanç elde etmek amacıyla gerçekleştirilen saldırıları ifade etmektedir (Krug vd., 2002).

Şiddet olgusunu daha iyi anlamak ve etkilerini analiz etmek için yapılan bu sınıflandırmalardan ilki ve en geniş sosyolojik, psikolojik, siyasal, ekonomik, teolojik ve ontolojik boyutlar gibi geniş bir çerçevede ele alınmıştır. Şiddetin birey ve toplum üzerindeki etkilerinin derinlemesine incelenmesine olanak tanırken, aynı zamanda şiddetin tarihsel ve kültürel bağlamdaki çeşitliliğini de ortaya koymaktadır (Yener, 2023: 280-283);

- Sosyolojik şiddet: sembolik şiddet, kişilerarası şiddet, toplumsal şiddet, simgesel şiddet, küresel şiddet
- Psikolojik şiddet: mobbing, manevi taciz, kişinin kendi kendisine şiddeti, kışkırtılan şiddet, saklı şiddet, duygusal şiddet, saldırganlık
- Siyasal şiddet: saf şiddet, yasa koyucu şiddet, militarizm, karşı devrimci şiddet, kolektif şiddet, hukuki şiddet, devlet gücü ve şiddeti, yukarıdan gelen şiddet, yapısal şiddet
- Ekonomik şiddet: mali açıdan yoksun bırakma, nesnel şiddet
- Teolojik şiddet: dinsel şiddet, ilahi şiddet, mitik şiddet, tapınma ile ilgili ritüel şiddeti
- Ontolojik şiddet: fiziksel şiddet, sözlü şiddet, kadına şiddet, organize şiddet, ham şiddet, basit şiddet, hesaplanmış şiddet, azınlıklara karşı şiddet, okul şiddeti, siber şiddet, amaç olan şiddet, araç olan şiddet

Bir diğer sınıflandırma ise kadına, çocuğa, yaşlılara, engellilere ve bireyin kendisine yönelik şiddet türlerine değinmiştir. Ayrıca, akranlar arası ve kardeşler arası şiddet ile flört şiddeti, LGBT'li bireylere yönelik şiddet ve mülteci şiddeti gibi farklı gruplara yönelen şiddet biçimlerini de ele almıştır. Bu genel başlıklar altında, şiddet fiziksel, cinsel, duygusal, ekonomik ve siber şiddet olarak alt kategorilere ayrılmıştır (Polat, 2016: 16-17).

Slavoj Žižek'in şiddet tipolojisi ise şiddeti öznel ve nesnel olmak üzere iki ana kategoriye ayırmaktadır. Öznel şiddet, bireyler veya gruplar tarafından doğrudan uygulanan somut eylemleri içerirken; nesnel şiddet, toplumsal yapılar ve kültürel normlarla içselleştirilmiş, sistematik baskı biçimlerini kapsar. Žižek, nesnel şiddeti sembolik ve kültürel şiddet olarak ikiye ayırmakta ve dilin, iletişim sistemlerinin veya ekonomik sistemlerin bireyler üzerinde yarattığı baskıya dikkat çekmektedir (Žižek, 2018: 23-25). Bu sınıflandırma, şiddetin yalnızca fiziksel bir eylem olmadığını, aynı zamanda toplumsal ve kültürel yapıların bir ürünü olarak değerlendirilmesi gerektiğini vurgular.

Diğer bir sınıflandırma ise şiddetin hem bir araç hem de bir amaç olarak işlevine odaklanmaktadır. Şiddet bazen belirli hedeflere ulaşmak için araçsal bir işlev üstlenirken, bazen de salt bir amaç olarak ortaya çıkar. Özellikle kadınlara, çocuklara ve hayvanlara yönelik şiddet, çoğu zaman kişinin kendini güçlü hissetme motivasyonu ile ilişkilendirilir. Bu

bağlamda, bireysel eğilimlerle toplumsal normların etkisi arasındaki güçlü bağ, şiddetin karmaşık yapısını anlamada önemli bir ipucu sunmaktadır.

Sonuç olarak, şiddetin bireysel, kültürel ve toplumsal boyutlarıyla ele alınması, bu olgunun çok yönlü doğasını anlamak için hayati bir önem taşımaktadır. Bireyden başlayarak toplumun genel yapılarına kadar uzanan bu süreçte, şiddet olgusu fiziksel eylemlerle sınırlı kalmayıp, yapısal ve sembolik biçimlerde de kendini göstermektedir. Böylece, şiddet kavramının bireysel öğrenme süreçlerinden kültürel normlara ve toplumsal dinamiklere kadar geniş bir yelpazede ele alınması gerekmektedir. Şiddet olgusu, farklı bağlamlarda farklı biçimlerde ele alınmış ve bu durum şiddet sınıflandırmalarında çeşitliliğe neden olmuştur. Bu çalışmada, şiddet türlerinin karmaşıklığını sadeleştirmek ve daha anlaşılır bir sistematik ortaya koymak amacıyla farklı sınıflandırmalar bir araya getirilmiştir. Bu derleme, şiddetin çok yönlü etkilerini analiz etmek için kapsamlı bir çerçeve sunmayı hedeflemektedir. Şiddetin farklı biçimlerini ele alan bu kavramsal çerçevenin ardından, bir sonraki bölümde medya metinlerinde mizah aracılığıyla inşa edilen şiddet temsilleri kuramsal olarak incelenecektir.

Tablo 1. Şiddet Türleri ve Alt Kategorileri

Şiddet Türü	Tanım	Bağlam	Alt Kategoriler
Bireysel Şiddet	Kişinin kendisine veya başka birine doğrudan uyguladığı fiziksel, duygusal veya psikolojik şiddet türlerini kapsar.	Kişiler arası ilişkilerde ortaya çıkar; bireylerin güven ve psikolojik sağlığını doğrudan etkiler.	- Fiziksel şiddet (dayak, yaralama vb.) - Sözlü şiddet (hakaret, tehdit, bağırma) - Duygusal şiddet (manipülasyon, aşağılama) - Cinsel şiddet (taciz, istismar) - Kişinin kendine yönelik şiddeti (kendine zarar verme, intihar girişimi)
Toplumsal Şiddet	Toplum yapısından kaynaklanan, gruplar veya topluluklar arasında ayrımcılık, ötekileştirme veya çatışma yaratan şiddet türüdür.	Ayrımcılık, norm dayatmaları ve grup çatışmalarıyla toplumsal eşitsizlikleri artırır; bireylerin toplumla bütünleşmesini engeller.	- Ayrımcılık (etnik, cinsiyet, sınıf) - Ötekileştirme (grup veya bireylerin toplumdaki dışlanması) - Linç (fiziksel veya dijital ortamda toplu saldırılar) - Toplumsal norm dayatmaları (baskıcı gelenekler ve roller) - Grup çatışmaları (topluluklar arası fiziksel veya psikolojik çatışmalar)
Yapısal Şiddet	Ekonomik, politik veya kültürel sistemlerin bireylerin temel haklarını kısıtlaması veya erişimlerini engellemesiyle oluşan şiddettir.	Yoksulluk, eğitim fırsatlarının eşitsizliği ve sağlık hizmetlerine erişimdeki kısıtlamalarla bireylerin yaşam standartlarını düşürür.	- Ekonomik eşitsizlik (fırsatlara erişimde dengesizlik) - Eğitim hakkının engellenmesi (sistematik engeller) - Sağlık hizmetlerine erişim kısıtlamaları - Hukuki eşitsizlikler (adalet sistemine erişimde ayrımcılık) - Çalışma koşullarında sömürü
Siyasal Şiddet	Devlet veya siyasi güçler tarafından bireylerin haklarını ve özgürlüklerini sınırlandırmak amacıyla uygulanan şiddet türüdür.	Sansür, hukuki baskı veya militarizm yoluyla ifade özgürlüğünü kısıtlayarak bireylerin demokratik haklarını engeller.	- Devlet baskısı (sansür, hukuki cezalar) - Militarizm (askeri güç kullanımı) - Protestoların bastırılması - Yasa koyucu şiddet (baskıcı yasalar) - Karşı devrimci şiddet (demokratik girişimlere engel)
Ekonomik Şiddet	Ekonomik kaynaklara erişimi kısıtlayarak bireylerin maddi bağımsızlığını ve yaşam standartlarını düşüren şiddet türüdür.	Gelir eşitsizliği, işsizlik ve ekonomik bağımlılık yoluyla bireylerin sosyal ve ekonomik özgürlüklerini kısıtlar.	- Mali açıdan yoksun bırakma (bireylerin ekonomik kontrol altında tutulması) - Gelir eşitsizliği - İşsizlik baskısı (sistematik işsizlik yaratma) - Borçlandırma ve sömürü - Ekonomik bağımlılık (partner veya işveren tarafından).
Dini ve Kültürel Şiddet	İnançlar ve kültürel normlar aracılığıyla bireylerin yaşam tarzlarını ve haklarını baskı altına alan şiddettir.	Dini ritüellerin veya kültürel değerlerin dayatılması, bireyler üzerinde ayrımcılığa ve toplumsal baskıya neden olur.	- Dini ayrımcılık (inanç nedeniyle dışlama) - Kültürel norm dayatmaları (zorla gelenek uygulamaları) - Ritüel şiddeti (zarar verici dini uygulamalar) - İnanç temelli cinsiyet ayrımcılığı - Mitik şiddet (mitolojik dayatmaların baskısı)
Siber Şiddet	Dijital ortamda bireylerin mahremiyetini ihlal eden, tehdit eden veya psikolojik zarar veren eylemlerle ortaya çıkan şiddettir.	Çevrimiçi zorbalık, tehdit veya ifşa (doxing) gibi yöntemlerle bireylerin dijital güvenliği ve psikolojik sağlığı tehdit edilir.	- Çevrimiçi zorbalık (troll saldırıları, hakaretler) - Doxing (kişisel bilgilerin ifşası) - Manipülatif içerik üretimi (deepfake videolar) - Sosyal medya lincine maruz bırakma - Dijital tehditler (siber takip veya tehdit mesajları)
Psikolojik Şiddet	Duygusal manipülasyon, aşağılama ve baskı yoluyla bireylerin zihinsel sağlığını hedef alan şiddet türüdür.	İşyerinde mobbing, ilişkilerde duygusal baskı veya sürekli eleştiri yoluyla bireylerin özsaygısını ve duygusal dengesini zedeler.	- Mobbing (işyerinde sistematik baskı) - Duygusal manipülasyon - Manevi taciz (değerlerine saldırı) - Saklı şiddet (dolaylı manipülasyon) - Korkutma ve tehdit yoluyla psikolojik baskı
Ontolojik Şiddet	Bireylerin fiziksel ve varoluşsal bütünlüğünü tehdit eden her türlü saldırı veya müdahaledir.	Fiziksel saldırı, cinsel şiddet veya biyolojik zararlar yoluyla bireylerin güvenlik duygusunu ve yaşam kalitesini tehdit eder.	- Fiziksel şiddet (darp, yaralama) - Cinsel şiddet (istismar, taciz) - Tıbbi şiddet (zorla tedavi veya uygulama) - Organize şiddet (planlı saldırılar) - Hesaplanmış şiddet (soğukkanlı zarar verme)

Ekolojik Şiddet	İnsan faaliyetleri sonucunda çevreye ve doğal kaynaklara verilen zararlarla ortaya çıkan şiddettir.	Doğal yaşam alanlarının yok edilmesi ve çevresel kirlilik, insan sağlığını ve ekosistemin sürdürülebilirliğini tehdit eder.	- Doğal kaynakların sömürüsü (ormanların yok edilmesi) - Hayvanlara yönelik şiddet (eziyet, kötü muamele) - Çevre kirliliği (sağlığa zarar veren uygulamalar) - İklim değişikliğini tetikleyen faaliyetler - Endüstriyel hayvan sömürüsü
Medya Şiddeti	Medyada şiddet içeriklerinin estetize edilmesi veya sıradanlaştırılması yoluyla topluma sunulan şiddet türüdür.	Şiddet görüntülerinin eğlence aracı olarak kullanılması, toplumda şiddetin normalleşmesine ve kabul görmesine neden olur.	- Şiddet içeriklerinin estetize edilmesi - Şiddetin sıradanlaştırılması (eğlence unsuru olarak kullanılması) - Haberlerde şiddetin teşvik edilmesi - Görsel medyada şiddet unsurları - Sosyal medyada viral şiddet içerikleri.
Estetik Şiddet	Fiziksel görünümle ilgili toplumsal standartlar ve güzellik dayatmaları yoluyla bireylerin baskı altına alınmasıdır.	Güzellik ideallerinin medya ve toplumsal normlar aracılığıyla yayılması, bireylerde özgüven sorunları ve psikolojik baskılar yaratır.	- Fiziksel standartlar dayatması (güzellik idealleri) - Beden olumlamayan medya içerikleri - Kilo, boy, cilt rengi üzerinden ayrımcılık - Güzellik endüstrisinin baskıları (estetik ameliyat dayatmaları) - Dış görünümle ilgili alay veya küçümseme
Sembolik Şiddet	Dil ve semboller aracılığıyla bireylerin veya grupların değersizleştirilmesi ya da aşağılanmasıdır.	Toplumsal stereotipler ve ayrımcı söylemlerle bireylerin sosyal statüleri zedelenir ve eşitsizlikler pekiştirilir.	- Dil aracılığıyla ayrımcılık (cinsiyetçi, ırkçı söylemler) - Stereotiplerin yaygınlaştırılması - Kültürel dayatmalar (yerleşik sembollerle baskı) - Hakaret içeren mecazi söylemler - Toplumda klişeleşmiş aşağılama ifadeleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

1.1. Medya ve Mizah Bağlamında Şiddet Temsilleri

Medyada şiddet temsili, şiddet içeren olayların yalnızca haberleştirilmesi ya da kurguya konu edilmesiyle sınırlı olmayan, bu olayların nasıl seçildiği, hangi aktörler aracılığıyla anlatıldığı ve hangi duygusal, etik ya da kültürel çerçeveye oturtulduğu üzerinden kurulan ideolojik bir yapıdır. Bu temsiller izleyicinin şiddeti algılayış biçimini biçimlendirirken kimi zaman şiddeti meşrulaştıran, kimi zaman sıradanlaştıran, kimi zaman ise ötekileştirme mekanizmalarını devreye sokan söylemsel stratejilerle üretilir. Bu bağlamda medya yalnızca bir iletim kanalı değil şiddetin anlamını yeniden kuran, toplumsal algıyı şekillendiren ve güç ilişkilerini görünmez kılabilen bir temsil alanıdır.

Medya metinlerinde şiddet temsilleri, yalnızca olayların aktarımına hizmet etmez, aynı zamanda kültürel normların, ideolojik kabullerin ve toplumsal güç ilişkilerinin yeniden üretildiği bir sembolik düzenleme alanı olarak işler. Özellikle mizahın bu temsillerde bir araç olarak kullanılması, şiddetin görünürlüğünü artırmak yerine çoğu zaman onun estetikleşmesine, sıradanlaşmasına ya da meşrulaşmasına neden olmaktadır (Morreall, 2009: 254–255; Lamont, 2021: 350–352; Fitzpatrick, 2013: 305). Bu bağlamda mizah yalnızca bir ifade biçimi değil, aynı zamanda ideolojik bir işlev yüklenmiş bir temsil aracıdır. Mizahın şiddeti maskelerken uyguladığı stratejiler arasında alay, groteskleştirme, failin sempatik kılınması ya da mağdurun ciddiyetsizleştirilmesi gibi temsil stratejileri öne çıkmaktadır. Örneğin cinsel şiddet gibi ciddi konular bazı medya içeriklerinde “komik fail” figürleri aracılığıyla mizah malzemesi haline getirilmekte ve güldürüye dönüştürülmektedir. Bu durum izleyicinin şiddete karşı duyarlılığını azaltmakla kalmaz, aynı zamanda yapısal ve toplumsal düzeyde tartışılması gereken sorunların, yalnızca bireysel sapkınlıklara indirgenmesine neden olur (Lamont, 2021: 350–352; Santaemilia ve Maruenda, 2014: 24). Bu noktada şiddet yalnızca temsil edilmez, temsilin biçimi aracılığıyla dönüşüme uğratılır ve toplum tarafından tolere edilebilir hale gelir.

Bazı temsil biçimleri doğrudan bir meşrulaştırma değildir, şiddetin içsel yapısını açığa çıkaran eleştirel müdahaleler de üretmektedir. Avustralyalı komedyen Hannah Gadsby, mizahın geleneksel olarak üstlendiği güldürme ve rahatlatma işlevini tersine çevirerek, izleyiciyi rahatsız eden ve yüzleşmeye zorlayan bir anlatı biçimi geliştirmiştir. Bu tür örneklerde mizah şiddeti örtmek yerine açığa çıkaran bir stratejiye dönüşür (Weaver ve Lockyer, 2024:12–13). Dolayısıyla mizahın şiddetle ilişkisi tek yönlü değildir. Bağlama, failin toplumsal konumuna ve anlatı stratejilerine göre farklı biçimlerde ortaya çıkabilir (Fitzpatrick, 2013: 304–307).

Medyada şiddetin temsili, yalnızca olayların aktarım biçimiyle değil, failin kimliği ve mağdurun statüsüne göre yapılan söylemsel düzenlemelerle de şekillenmektedir. Bu bağlamda bazı medya içerikleri, egemen gruplara mensup faileri “bireysel öfke patlaması” ya da “alkol etkisi” gibi nötr ve geçici sebeplerle açıklarken; ötekileştirilmiş grupların failliğini ise “kültürel uyumsuzluk”, “toplumsal tehdit” veya “entegre olamama” gibi daha kalıcı ve genelleyici etiketlerle çerçeveleyebilmektedir (Cuijpers ve Brown, 2016: 9–11; Wigger, 2019: 256–257). Bu tür temsiller, yalnızca belirli olayları yorumlama biçimlerini değil, aynı zamanda hangi grupların potansiyel olarak daha tehlikeli veya şiddet eğilimli görülmesi gerektiğine dair ideolojik kabulleri de yeniden üretmektedir. Bu tür temsillerin bir devamı olarak ırksallaştırılmış şiddet anlatıları da medya söylemlerinde belirli grupların sistemli biçimde “öteki” olarak inşa edilmesine katkı sağlamaktadır. Örneğin bazı haber ve eğlence içeriklerinde Müslüman erkek göçmenler, yalnızca suç failine indirgenmekle kalmayıp aynı zamanda “cinsel saldırganlık” gibi stereotipik tehdit imgeleriyle sunulmakta ve bu da onların “uyumsuz” ve “medeniyet dışı” figürler olarak kodlanmasına yol açmaktadır (Wigger, 2019: 249–250). Benzer biçimde tarihsel olarak siyah erkeklerin beyaz kadınlarla ilişkileri, beyaz üstünlükçü söylemler içinde “ırksal sınır ihlali” olarak konumlandırılmış

ve bu ilişkiler tehlike, sapkınlık ya da felaketle sonuçlanma potansiyeli taşıyan anlatılar üzerinden temsil edilmiştir (Perry ve Sutton, 2006: 888–889).

Bu anlatılar, yalnızca bireysel olayların aktarımıyla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda izleyicide hangi toplumsal grupların tehdit unsuru olarak algılanması gerektiğine ilişkin dolaylı bir yönlendirme işlevi de görmektedir. Bu bağlamda mizah, zaman zaman bu tür dışlayıcı temsilleri pekiştiren bir söylem aracına dönüşebilmekte; doğrudan şiddetin yaratamayacağı kadar yaygın, görünmez ve sorgulanması güç bir ideolojik etki alanı yaratabilmektedir. Özellikle “tehlikeli öteki” figürünün mizahi anlatılar içinde sunulması hem tehdit algısını güçlendirmekte hem de bu algının toplumsal düzeyde meşrulaşmasına zemin hazırlayan ortak bir anlayış üretmektedir. Tüm bu örnekler şiddetin yalnızca temsili değil, temsil edilme biçiminin de başlı başına ideolojik olduğunu ortaya koymaktadır. Fedorov ve arkadaşlarının (2018) medya metinleri üzerine gerçekleştirdiği karşılaştırmalı analiz, şiddet temsillerinin yalnızca içeriğe değil, aynı zamanda anlatı türüne bağlı olarak biçimlendiğini ortaya koymaktadır. Araştırma, özellikle mizah, grotesk ya da fantastik anlatı türlerinde şiddetin çoğunlukla karikatürize edilmiş biçimlerde sunulduğunu ve bu tür temsillerin izleyicide duygusal etki yaratmak yerine, olayla arasına mesafe koymasına neden olduğunu göstermektedir (Fedorov vd., 2018: 3). Bu durum, şiddetin sıradanlaştırılmasına ya da estetikleştirilerek normalleştirilmesine zemin hazırlayabilir. Bununla birlikte bazı medya anlatıları söz konusu temsil stratejilerini eleştirel müdahale aracı olarak da kullanabilmektedir. Örneğin *Some Like It Hot* filminde, toplumsal cinsiyet normlarıyla oynayan parodik temsiller güldürü üretmekle kalmaz izleyiciyi bu normları sorgulamaya davet eder. Erkek karakterlerin kadın kimliğine bürünmesi, bu kimliğin toplumsal olarak nasıl inşa edildiğini görünür kılar ve normların doğallığını tartışmaya açar (Valdivieso, 2023: 94–95). Bu tür örneklerde mizah normatif düzeni yeniden üretmek yerine, onun sınırlarını ifşa eden bir temsil stratejisine dönüşebilir.

Sonuç olarak medya ve mizah aracılığıyla şiddet temsili, basit bir anlatı tercihinden ibaret değildir. Bu temsillerin çoğu mizahın türü, anlatının estetik stratejileri, failin toplumsal konumu ve hedef kitlenin kültürel kodlarıyla şekillenir. Şiddetin meşrulaştırılması, estetize edilmesi ya da görünür kılınması sadece içerikten değil, bu içeriğin nasıl sunulduğundan da kaynaklanmaktadır (Morreall, 2009: 256–257; Weaver ve Lockyer, 2024: 4–5; Santaemilia ve Maruenda, 2014: 6; Cuijpers ve Brown, 2016: 13–14).

2. Yöntem

Bu çalışma, yeni medya platformu olan YouTube'da en çok izlenen Türkçe stand-up programlarının içeriklerini analiz ederek, mizah aracılığıyla şiddet olgusunun nasıl temsil edildiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, şiddet türleri ve alt kategorilerini belirlemek için teorik bir çerçeve oluşturmuş ve bu çerçeveyi analiz edilen içeriklere uygulamıştır. Çalışma, nitel analiz yöntemleriyle elde edilen bulgular üzerinden yeni medyada şiddetin görünürlüğü ve temsil biçimleri üzerine değerlendirmelerde bulunmayı hedeflemiştir. Belirlenen yöntem, YouTube platformunda seçilen on stand-up programının transkripsiyonlarının incelenmesini kapsamaktadır. İçerik analizi yöntemiyle, bu programlarda dile getirilen şiddet türleri ve alt kategorileri belirlenmiş ve bunların kullanım sıklıkları, bağlamları ve mizah unsurlarıyla ilişkileri değerlendirilmiştir. Ayrıca, çalışma sırasında göz önünde bulundurulmuş etik ilkeler, anonimlik ve içerik üreticilerinin özel haklarının korunması sağlanmıştır.

2.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı, yeni medya platformlarında mizah aracılığıyla şiddet temsillerinin nasıl şekillendiğini ve bu temsillerin toplumsal algılar üzerindeki etkilerini analiz etmektir. Özellikle, geniş kitlelere hitap eden stand-up programları gibi içeriklerde hangi şiddet türlerinin öne çıktığı ve bunların mizah unsuru haline getirilme biçimleri incelenmektedir. Bu bağlamda çalışma, şiddetin medyada nasıl temsil edildiğini ve bu temsillerin mizah aracılığıyla sıradanlaşma ya da meşrulaştırma eğilimi taşıyıp taşımadığını tartışmaya açmayı hedeflemektedir. Ayrıca, şiddetin farklı türlerinin bireysel ve toplumsal yaşamdaki karşılıklarının mizah yoluyla nasıl temsil edildiğini ve bu temsillerin olası algılayış biçimlerini çözümlemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır;

- Mizahi içeriklerde en sık hangi şiddet türleri temsil edilmektedir?
- Mizahi içeriklerde şiddet alt kategorileri hangi sıklıkla temsil edilmektedir?
- Mizahi temsiller şiddeti hangi türlerde ve hangi yollarla algısal düzeyde meşrulaştırma eğilimi taşımaktadır?
- Mizahi içeriklerde şiddet temsilleri izleyici etkileşimiyle nasıl bir ilişki kurmaktadır?
- Mizahi içerikler, toplumsal önyargıları yeniden üretirken hangi grupları hedef almaktadır?

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizinin özel bir yaklaşımı olarak tematik içerik analizi yöntemi benimsenmiştir. İçerik analizi, belgeler, metinler, evraklar, filmler ve videolar gibi çeşitli materyalleri belirli örnekleme yöntemleri, kodlama süreçleri ve kategoriler doğrultusunda inceleyerek objektif, ölçülebilir ve doğrulanabilir bilgilere ulaşmayı hedefleyen nitel bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 39). Tematik içerik analizi yöntemi ise verilerden belirli temalar veya kalıplar çıkarmaya odaklanan ve araştırma sorularına derin bir bakış sunmayı hedefleyen bir yöntemdir. Bu yöntem, bir alandaki eğilim ve sonuçları temalar ve şablonlar oluşturarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmeyi amaçlamaktadır (Çalık ve Sözbilir, 2014: 34).

Araştırmada, tematik içerik analizi yöntemi kapsamında tematik kodlama uygulanmıştır. Kodlama sürecinde, incelenen videolarda şiddetin doğrudan ve dolaylı biçimde ifade edildiği cümleler tespit edilmiş ve bu ifadelerin bağlamları analiz edilerek anlamlı temalar oluşturulmuştur. Tematik kodlama sürecinde, literatürde önerilen adımlar takip edilmiştir. Bu süreç, verilerin tanınması, kodların oluşturulması, temaların geliştirilmesi, gözden geçirilmesi ve detaylandırılması, temaların netleştirilmesi, tanımlanması ve adlandırılması ile analiz sonuçlarının raporlanmasını içermektedir (Hınız ve Yavuz, 2023: 395). Kodlama sürecinin güvenilirliğini sağlamak amacıyla, kodlar iki farklı araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve kodlar arasında tutarlılık sağlanmıştır (Baltacı, 2017: 9). Elde edilen temalar ve kodlar, araştırma bulgularını sistematik bir şekilde düzenlemek amacıyla bir tematik analiz matrisi ile organize edilmiştir. Bu matris, literatürden faydalanılarak manuel olarak hazırlanan bireysel, toplumsal, yapısal, siyasal ve diğer şiddet türleri gibi ana kategoriler ile bunların alt kategorilerini kapsayacak şekilde yapılandırılmış ve böylece analiz sürecine hem teorik bir çerçeve hem de sistematik bir yaklaşım kazandırılmıştır. Böylelikle, analiz süreci tematik içerik analizi bağlamında hem derinlemesine bir anlam çıkarımı hem de kapsamlı bir sistematik düzen sağlama amacını taşımıştır.

Bu araştırma, YouTube platformunda en çok izlenen Türkçe stand-up programlarını analiz ederek, mizah aracılığıyla şiddet türlerinin nasıl temsil edildiğini ve bu temsillerin şiddetin sıradanlaşmasına nasıl katkıda bulunduğunu incelemektedir. Bu kapsamda, araştırmanın evrenini, 12 Aralık 2024 itibarıyla Türkiye’de 57,5 milyon kullanıcıyla en popüler sosyal medya platformu olan YouTube’da, 2024 yılında yayımlanmış Türkçe stand-up videoları oluşturmaktadır (Sondakika.com). Araştırmanın örnekleme yöntemi ise amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu yöntem araştırmacının belirli bir amaca uygun olarak bilgi açısından zengin ve araştırma sorularına en iyi yanıt verebilecek bireyleri veya durumları seçtiği bir örnekleme tekniğidir. Özellikle nitel araştırmalarda derinlemesine bilgi edinmek amacıyla sıklıkla tercih edilmektedir (Büyüköztürk vd., 2008: 93; Koçak ve Arun, 2006: 25). Çalışmada seçilen videoların belirlenmesinde şu kriterler esas alınmıştır:

- “Türkçe stand-up” anahtar kelimesi ile tarama yapılmış olması,
- Videoların 2024 yılında yayımlanmış olması,
- YouTube platformunda Türkçe dilinde yayımlanmış olması,
- 20 dakikadan uzun bir süreye sahip olması,
- Yüksek izlenme sayısına sahip olması,

Bu kriterler doğrultusunda, araştırmanın şiddet türleri ve bu türlerin medya temsilleri üzerinden oluşturduğu algısal çerçeveleri değerlendirme amacına uygun bir örneklem seçilmiştir. Seçilen videolara, belirlenen örnekleme kriterleri doğrultusunda YouTube platformunda 1 Ocak 2025 tarihinde erişilmiştir. Videoların transkripsiyonları, YouTube platformunun transkripsiyon özelliği kullanılarak çıkarılmıştır. Çıkarılan metinler, doğruluğunu ve bütünlüğünü sağlamak amacıyla araştırmacı tarafından manuel olarak kontrol edilmiş ve gerektiğinde düzenlenmiştir.

Araştırmada örnekleme dahil edilen her bir video görüntülenme sayısı, beğeni sayısı, yorum sayısı ve yüklenme tarihi gibi kamuya açık metrikler üzerinden değerlendirilmiştir.

Tablo 2. Analize Dahil Edilen Videoların İzlenme ve Etkileşim Verileri

Video İsmi	Görüntülenme Sayısı	Beğeni Sayısı	Yorum Sayısı	Yüklenme Tarihi
Video 1	20.215.090	191 bin	1.981	2024
Video 2	6.374.227	91 bin	3.165	2024
Video 3	1.417.622	40 bin	2.631	2024
Video 4	1.101.445	23 Bin	814	2024
Video 5	1.027.518	6.9 Bin	224	2024
Video 6	700.358	12 Bin	1104	2024

Video 7	616.808	17 bin	976	2024
Video 8	582.323	16 bin	1.345	2024
Video 9	509.264	11 bin	851	2024
Video 10	476.744	16 bin	517	2024

Yukarıdaki tablo, örnekleme dahil edilen videoların temel metriklerini göstermektedir. Videolar, popülerlik ve izlenme oranlarına göre seçilmiş ve bu kriterler doğrultusunda araştırma sorularını yanıtlamaya en uygun veri seti oluşturulmuştur. Videoların içerik analizine dayalı şiddet temsilleri, şiddet kategorilerine göre kodlanmış, tematik bir yapıya oturtulmuş ve nicel oranlarla ifade edilmiştir. Bu tablo, şiddetin farklı türlerinin temsillerini ve bu temsilin hangi kategorilerde yoğunlaştığını görselleştirmek amacıyla düzenlenmiştir.

Bu çalışmada, kişisel verilerin gizliliğini ve etik ilkeleri korumak adına anonim bir yaklaşım benimsenmiştir. Analiz edilen videolar, "Video 1", "Video 2" gibi anonimleştirilmiş bir şekilde ifade edilmiş ve içeriklerin doğrudan tanımlanmasına veya üreticilerin kimliklerinin ortaya çıkarılmasına yol açabilecek URL bağlantıları ya da diğer kişisel bilgiler tabloya dahil edilmemiştir. Araştırma, yalnızca kamuya açık verilere dayanarak yürütülmüş ve bilimsel amaçlarla gerçekleştirilmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde, araştırma kapsamında seçilen videoların analizinden elde edilen bulgulara yer verilmektedir. Bulgular, mizahi içeriklerde şiddet türlerinin temsillerine ilişkin olarak tematik içerik analizi yöntemiyle elde edilen veriler doğrultusunda sunulmuştur. Araştırmada, yeni medya platformlarında mizah aracılığıyla en sık hangi şiddet türlerinin temsil edildiği, bu temsillerin toplumsal algılar üzerindeki etkileri ve şiddet kategorilerinin mizahi içeriklerde hangi yollarla ifade edildiği incelenmiştir. Ayrıca, bu temsillerin belirli bağlamlarda şiddeti nasıl sunduğu ve bu sunumların algısal düzeyde meşrulaştırma eğilimi taşıyabileceği, izleyici etkileşimleriyle nasıl bir ilişki kurduğu ve hangi grupları hedef aldığı araştırılmıştır. Analiz sürecinde, şiddet türlerinin temsil edilme sıklığı ve bu temsillerin tematik analiz matrisine nasıl yansıtıldığı detaylı olarak ele alınmış ve mizahın toplumsal yapılar üzerindeki etkisi farklı temalar bağlamında değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında belirlenen beş temel araştırma sorusu ayrı ayrı incelenmiş ve bu sorular doğrultusunda elde edilen veriler detaylı bir şekilde analiz edilmiştir.

3.1. Mizahi İçeriklerde Şiddet Türlerinin Temsil Edilme Sıklığı

Çalışmanın birinci araştırma sorusu, "Mizahi içeriklerde hangi şiddet türleri daha sık temsil edilmektedir?" sorusuna odaklanmaktadır. Bu soru, mizahi içeriklerde yer alan şiddet temalarının dağılımını ve temsil biçimlerini anlamayı amaçlamaktadır. Tabloda yer alan şiddet türlerinin mizah yoluyla nasıl işlendiği, hangi alt kategorilerin ön plana çıktığı ve bu temsillerin toplumsal algıyı nasıl şekillendirdiği ele alınmaktadır.

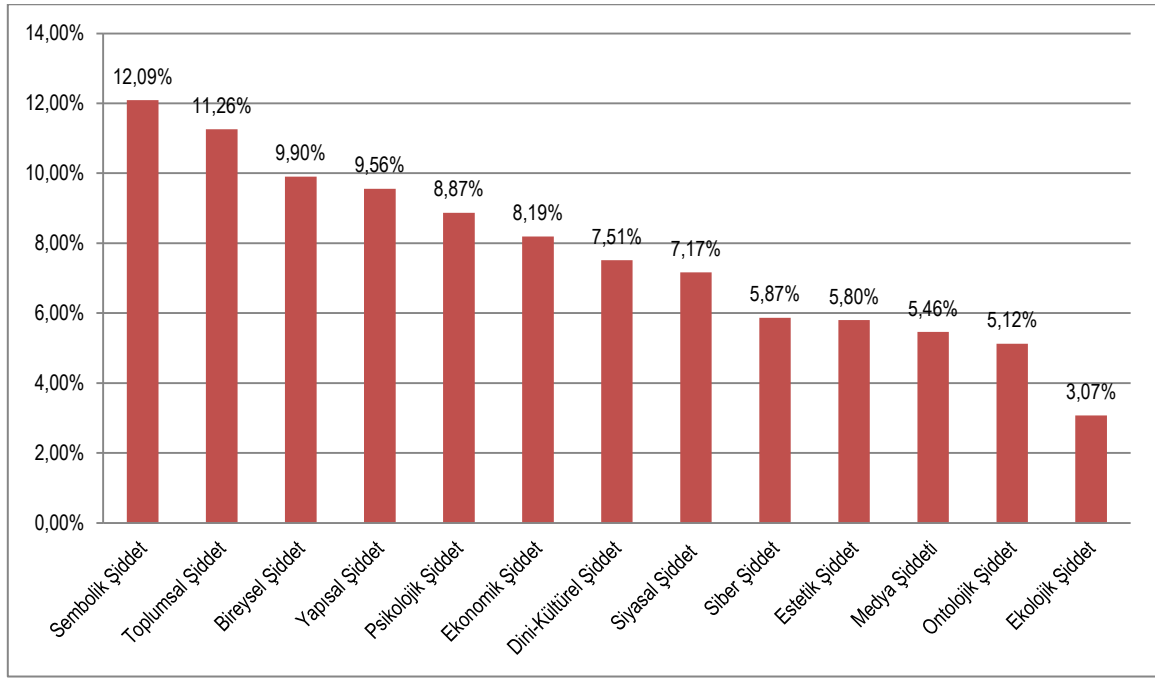
Aşağıdaki tablo, araştırmanın birinci sorusuna yanıt olarak incelenen videolardaki şiddet türleri ve alt kategorilerinin tematik kodlama süreciyle dağılımını göstermektedir. Bu dağılım, mizahi içeriklerde hangi şiddet türlerinin daha sık işlendiğini ve bu türlerin alt kategoriler düzeyinde nasıl temsil edildiğini sistematik bir şekilde sunmaktadır. Ayrıca, tablo, şiddet temalarının yoğunlaştığı alanları ortaya koyarak bu içeriklerin toplumsal algıyla kurabileceği ilişkiler üzerine düşünmeye imkân tanımaktadır. Bu bağlamda, tablo hem nicel bir çerçeve sunmakta hem de mizahın şiddetle ilişkilendirildiği tematik yapıyı anlamlandırmaya hizmet etmektedir.

Tablo 3. Şiddet Türleri ve Tematik Kodlama Tablosu

Şiddet Türü	Şiddet Alt Kategorileri	Video 1	Video 2	Video 3	Video 4	Video 5	Video 6	Video 7	Video 8	Video 9	Video 10	TOPLAM	Oran
Bireysel Şiddet	Fiziksel şiddet					+					+	%20	%9,9
	Sözlü şiddet	+	+		+	+	+	+	+	+	+	%90	
	Duygusal şiddet	+	+			+	+	+	+	+	+	%80	
	Cinsel şiddet							+		+	+	%20	
	Öz yönelimli şiddet			+	+	+	+	+	+	+	+	%80	
Toplumsal Şiddet	Ayrımcılık	+	+		+		+	+	+	+	+	%80	%11,26
	Ötekileştirme	+	+		+	+	+	+	+	+	+	%90	
	Linç		+	+			+	+			+	%50	
	Toplumsal norm dayatmaları	+	+	+		+	+	+	+	+	+	%90	
	Grup çatışmaları		+	+								%20	
Y a p - i	Ekonomik eşitsizlik	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	%100	%9,56

	Eğitim hakkı engeli		+			+		+		+		%40	
	Sağlık hizmeti engeli		+	+			+		+			%40	
	Hukuki eşitsizlikler		+			+	+				+	%40	
	Çalışma koşullarında sömürü		+	+	+			+		+	+	%60	
Siyasal Şiddet	Devlet baskısı		+	+	+	+	+	+	+	+	+	%90	%7,17
	Militarizm		+	+					+		+	%40	
	Protestoların bastırılması		+	+			+	+				%40	
	Yasa koyucu şiddet		+				+					%20	
	Karşı devrimci şiddet			+		+						%20	
Ekonomik Şiddet	Mali açıdan yoksun bırakma		+	+			+			+		%40	%8,19
	Gelir eşitsizliği	+	+	+			+	+	+	+	+	%80	
	İşsizlik baskısı	+	+		+	+				+	+	%60	
	Borçlandırma ve sömürü		+	+	+						+	%40	
	Ekonomik bağımlılık		+					+				%20	
Dini/Kültüre İ Ş.	Dini ayrımcılık		+	+	+	+	+	+	+	+		%80	%7,51
	Kültürel norm dayatmaları	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	%100	
	Ritüel şiddeti							+				%10	
	İnanç temelli cinsiyet ayrımcılığı	+	+									%20	
	Mitik şiddet									+		%10	
Siber Şiddet	Çevrimiçi zorbalık	+	+	+			+	+		+	+	%70	%5,87
	Doxing											0	
	Manipülatif içerik üretimi	+	+	+							+	%40	
	Sosyal medya linç yapma		+	+	+		+	+			+	%60	
	Dijital tehditler											0	
Psikolojik Şiddet	Mobbing		+	+						+		%30	%8,87
	Duygusal manipülasyon	+	+	+		+			+	+	+	%70	
	Manevi taciz	+	+	+	+	+	+			+	+	%80	
	Saklı şiddet		+								+	%20	
	Korkutma ve tehdit		+	+	+		+	+			+	%60	
Ontolojik Şiddet	Fiziksel şiddet		+	+	+			+		+	+	%60	%5,12
	Cinsel şiddet											0	
	Tıbbi şiddet		+	+					+	+		%40	
	Organize şiddet		+		+							%20	
	Hesaplanmış şiddet		+	+							+	%30	
Ekolojik Şiddet	Doğal kaynakların sömürüsü		+								+	%20	%3,07
	Hayvanlara yönelik şiddet				+		+	+		+	+	%50	
	Çevre kirliliği		+									%10	
	İklim değişikliğini tetikleyen faaliyetler											0	
	Endüstriyel hayvan sömürüsü						+					%10	
Medya Şiddeti	Şiddet içeriklerinin estetize edilmesi	+	+	+						+	+	%50	%5,46
	Şiddetin sıradanlaştırılması	+	+	+	+				+	+	+	%70	
	Haberlerde şiddetin teşvik edilmesi		+									%10	
	Görsel medyada şiddet unsurları		+									%10	
	Viral şiddet içerikleri		+	+								%20	
Estetik Şiddet	Fiziksel standartlar dayatması	+	+	+						+	+	%50	%5,8
	Beden olumlamayan medya içerikleri		+	+								%20	
	Kilo, boy, cilt rengi üzerinden ayrımcılık		+	+						+		%30	
	Güzellik endüstrisinin baskıları		+									%10	
	Dış görünümle ilgili alay veya küçümseme		+	+			+	+		+	+	%60	
Sembolik Şiddet	Dil aracılığıyla ayrımcılık	+	+	+	+		+	+	+	+	+	%90	%12,29
	Stereotiplerin yaygınlaştırılması		+	+		+	+	+	+	+	+	%80	
	Kültürel dayatmalar		+	+			+	+	+	+	+	%60	
	Hakaret içeren mecazi söylemler		+	+	+	+	+	+	+	+	+	%80	
	Toplumda klişeleşmiş aşağılama ifadeleri		+	+				+	+	+		%50	
TOPLAM		%27,6	%81,5	%58,4	%30,7	%27,6	%41,5	%44,6	%30,7	%52,3	%55,3		100

Tabloda sunulan veriler, incelenen videolarda yer alan şiddet türlerinin dağılımını ve alt kategorilerdeki temsil biçimlerini detaylandırmaktadır. Bu tematik kodlama sonuçları doğrultusunda oluşturulan aşağıdaki grafik, şiddet türlerinin genel temsil oranlarını görselleştirmekte ve hangi türlerin daha yoğun bir şekilde işlendiğini açıkça ortaya koymaktadır. Grafik, tabloyu tamamlayarak, elde edilen bulguların nicel bir perspektif sunmasına yardımcı olmaktadır.

Grafik 1. Stand-up Gösterilerinde Temsil Edilen Şiddet Türleri

Grafikte, en sık temsil edilen şiddet türünün sembolik şiddet (%12,29) olduğu görülmektedir. Bu tür, dil aracılığıyla ayrımcılık yapılması, stereotiplerin yaygınlaştırılması ve klişe ifadelerin kullanılması gibi unsurları kapsamaktadır. Mizahın sembolik şiddeti yoğun bir şekilde ele alması, toplumda var olan örtük ayrımcılık ve kültürel baskılara dikkat çeken veya bunları normalleştiren bir işlev taşıdığını göstermektedir.

En yoğun orana sahip ikinci tür ise toplumsal şiddettir (%11,26). Toplumsal norm dayatmaları, ayrımcılık ve ötekileştirme gibi konular mizahın önemli temalarından biri olarak öne çıkmıştır. Bu tür temsiller, toplumsal yapıdaki çatışmaların mizah yoluyla yeniden üretilmesini sağlamaktadır. Bireysel şiddet (%9,9), yapısal şiddet (%9,56) ve psikolojik şiddet (%8,87) ise sıklık açısından diğer önemli şiddet türleri arasında yer almaktadır. Bu türler, genellikle bireylerin zayıflıklarını, ilişkilerdeki çatışmaları veya sistemik eşitsizlikleri konu almaktadır.

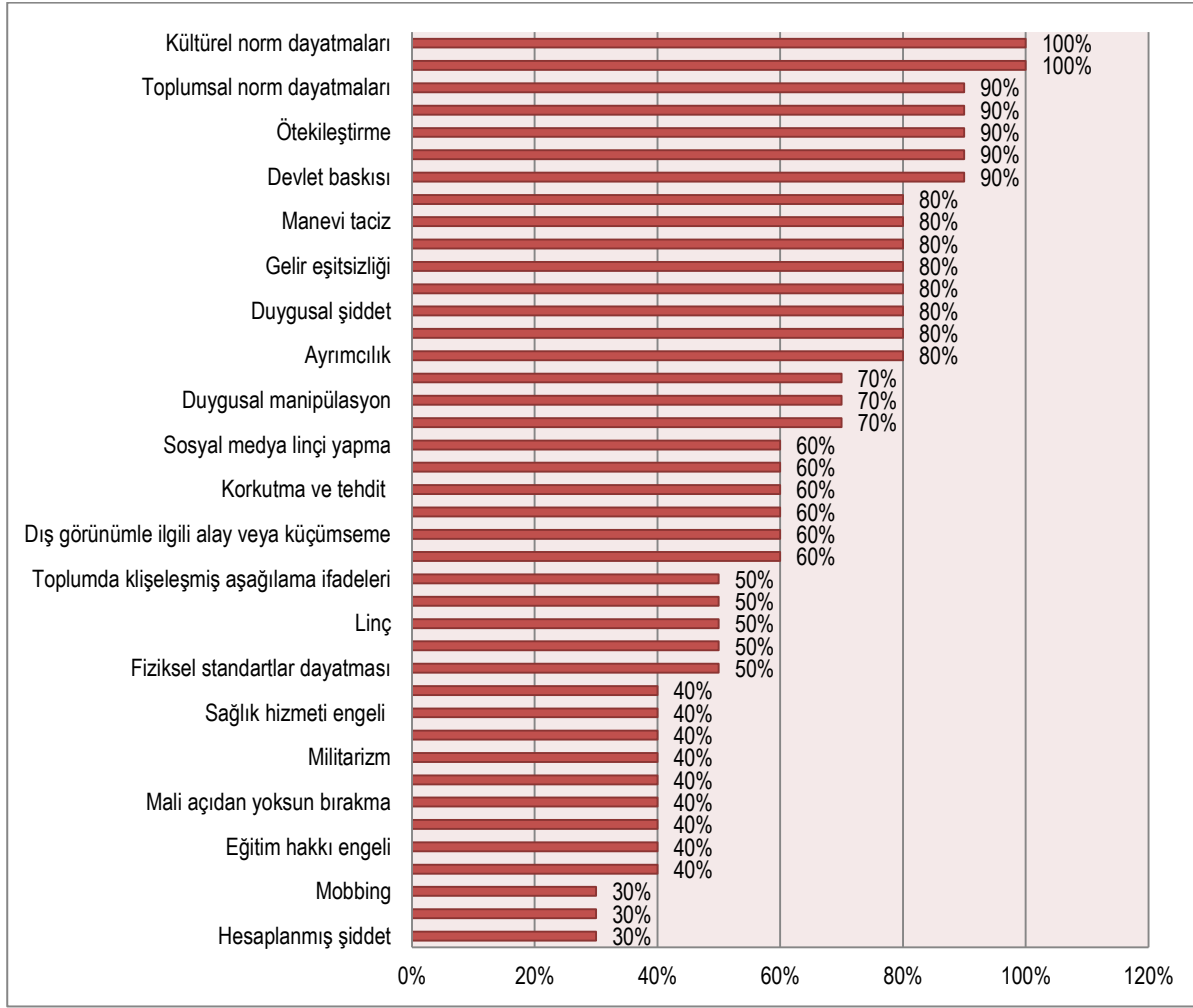
Diğer yandan, ekonomik şiddet (%8,19), dini ve kültürel şiddet (%7,51) ve siyasal şiddet (%7,17) oranları dikkat çekmektedir. Bu şiddet türleri, mizahi bir dille ele alınmış olsa da, analiz edilen içeriklerin çoğunda şiddetin eleştiriden ziyade sıradanlaştırılması ve normalleştirilmesine katkıda bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, toplumsal eleştiri amacı taşıyormuş gibi görünen bazı içeriklerin, aslında şiddet algısının yaygınlaştırılmasına hizmet ettiğini ortaya koymaktadır. Daha az temsil edilen şiddet türleri arasında ise siber şiddet (%5,87), estetik şiddet (%5,8), medya şiddeti (%5,46) ve ekolojik şiddet (%3,07) yer almaktadır. Bu sonuçlar, mizahın sembolik ve toplumsal şiddet unsurlarını daha fazla öne çıkardığını, bunun yanında bireysel ve yapısal şiddeti de önemli bir tema olarak işlediğini ortaya koymaktadır. Bu temsil biçimlerinin, ağırlıklı olarak şiddeti sıradanlaştırma ve normalleştirme riski taşıdığını, bunun yanında mizahın toplumsal eleştiri ve farkındalık yaratma potansiyeline de sahip olabileceğini göstermektedir.

3.2. Mizahi İçeriklerde Şiddet Alt Kategorilerinin Temsil Edilme Sıklığı

Araştırmanın bu bölümü, "Mizahi içeriklerde şiddet alt kategorileri hangi sıklıkla temsil edilmektedir?" sorusuna yanıt aramaktadır. Şiddet alt kategorilerinin mizahi içeriklerdeki temsili, mizahın öne çıkardığı toplumsal temaların ve şiddet biçimlerinin dağılımını anlamak açısından önemli bir veri sunmaktadır. Bu temsil biçimleri, mizahi içeriklerin hangi şiddet türlerine ağırlık verdiğini ve hangi türleri geri planda bıraktığını gözler önüne sermektedir. Şiddet alt kategorilerinin bu şekilde ele alınması, toplumsal eleştiri ve farkındalık yaratma kapasitesini değerlendirmek için anlamlı bir zemin oluşturmaktadır.

Bu analiz, şiddet temalarının alt kategorilerdeki detaylı dağılımını ve temsil biçimlerini ele almaktadır. Aşağıdaki grafik, şiddet alt kategorilerinin temsil edilme oranlarını görselleştirmektedir. Grafik, toplumsal norm dayatmaları, ayrımcılık ve gelir eşitsizliği gibi alt kategorilerin yoğunlukla işlendiğini göstermektedir. Bunun yanında, düşük oranlarla temsil edilen kategoriler üzerinden mizahi içeriklerin belirli şiddet türlerini öne çıkarma ya da ihmal etme eğilimleri değerlendirilmektedir. Bu bulgular, mizahi içeriklerin şiddet temsilleri aracılığıyla toplumsal farkındalık yaratma

potansiyelinin mi yoksa bu içeriklerin belirli normları yeniden üretme eğiliminin mi daha baskın olduğunu sorgulamayı gerekli kılmaktadır.

Grafik 2. Stand-up Gösterilerinde Temsil Edilen Şiddet Alt Kategorileri

Grafik, mizahi içeriklerde şiddetin hangi alt kategorilerde ve ne yoğunlukta temsil edildiğini ortaya koymaktadır. Veriler, kültürel norm dayatmalarının ve toplumsal norm dayatmalarının %100 oranında yer aldığını göstermektedir. Bu, mizahi içeriklerin toplumsal ve kültürel normları ironi ya da eleştiri yoluyla yeniden üretirken aynı zamanda bu normların görünür olmasına katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Ötekileştirme, devlet baskısı, gelir eşitsizliği, duygusal şiddet ve ayrımcılık gibi kategorilerin %90 oranında temsil edilmesi ise bu tür şiddet formlarının toplumsal algıda yaygın bir şekilde mizahi bir bağlamda sunulduğunu göstermektedir. Bu durum, izleyici açısından bazı şiddet biçimlerinin alışılmış ve doğal karşılanmasına neden olabilecek bir temsil çerçevesi oluşturabileceğini düşündürmektedir.

Daha düşük oranlarda temsil edilen kategoriler arasında sosyal medya linçleri, korkutma ve tehdit, dış görünümle ilgili alay ya da küçümseme gibi alt kategoriler %60 oranında yer bulmuştur. Bu durum, bu tür şiddet biçimlerinin de sıkça mizahın bir parçası haline geldiğini göstermektedir. Fiziksel standartlar dayatması (%50), militarizm (%40) ve mobbing (%30) gibi kategoriler ise daha az görünür olmakla birlikte mizahi içeriklerde ele alınmaktadır. Bu durum, belirli şiddet türlerinin daha az temsil edilmesinin, bu içeriklerin üretiminde yerleşik algılar ya da ifade edilme tercihleriyle ilişkili olabileceğini göstermektedir. Özellikle düşük oranlarda temsil edilen bu kategoriler, şiddetin mizahi bağlamlarda nasıl ele alındığını anlamak açısından önemlidir.

Grafikte %20 temsil oranı ve altında kalan şiddet kategorileri yer almamaktadır. Bunlar arasında fiziksel şiddet, cinsel şiddet, grup çatışmaları, yasa koyucu şiddet, karşı devrimci şiddet, ekonomik bağımlılık, inanç temelli cinsiyet ayrımcılığı, saklı şiddet, organize şiddet, doğal kaynakların sömürsü, viral şiddet içerikleri ve beden olumlamayan medya içerikleri %20 oranında temsil edilmiştir. Bununla birlikte, ritüel şiddeti, mitik şiddet, çevre kirliliği, endüstriyel hayvan sömürsü, haberlerde şiddetin teşvik edilmesi, görsel medyada şiddet unsurları ve güzellik endüstrisinin baskıları %10 oranında yer bulmuştur. Doxing, dijital tehditler ve iklim değişikliğini tetikleyen faaliyetler ise hiç temsil edilmemiştir (%0).

Mizahi içeriklerde belirli şiddet türlerinin daha görünür biçimde temsil edildiği, çevresel ve cinsel şiddet gibi bazı kategorilerin ise oldukça sınırlı yer bulduğu gözlemlenmiştir. Çevre kirliliği, iklim krizi, hayvan sömürüsü ve cinsel şiddet gibi temaların içeriklerde doğrudan yer almaması, bu tür şiddet biçimlerinin mizahi bağlamda temsil edilmesinin belirli kültürel, toplumsal ya da ifade sınırlarıyla şekilleniyor olabileceğini düşündürmektedir. Nitekim mizahta neyi görünür kılıp neyi geri plana ittiği yalnızca üretici niyetiyle değil, toplumsal bağlam, normlar ve ifade alışkanlıklarıyla birlikte şekillenmektedir (Levent, 2025: 13). Bu temsil örüntüleri, şiddetin mizahi temsiline ilişkin ifade biçimlerinin sınırlarını anlamaya yönelik bir çerçeve sunmaktadır.

Sonuç olarak, mizahi içeriklerde şiddet temsillerine ilişkin bulgular toplumsal eşitsizlikler, kültürel normlar ve ayrımcılık biçimlerinin daha yoğun şekilde temsil edildiğini, buna karşın çevresel ve cinsel şiddet gibi bazı temaların daha sınırlı yer bulduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, mizahın toplumsal meseleleri ele alma potansiyelinin belirli konularla sınırlı kalabileceğini düşündürmektedir. Temsildeki bu sınırlılık, mizahın hangi konulara alan açtığı ve hangilerini dolaylı biçimde dışarda bıraktığı sorusunu gündeme getirmektedir.

3.3. Mizah Yoluyla Şiddet Türlerinin Algısal Düzeyde Meşrulaştırılma Eğilimleri

Mizahi temsillerin şiddeti hangi türlerde ve nasıl normalleştirdiğini ele alan araştırmanın üçüncü sorusu, bu temsil biçimlerinin toplumsal düzeyde nasıl anlamlandırıldığına odaklanmaktadır. Mizahi temsiller, ciddi olayları komik bir bağlama taşıyarak izleyiciyi güldürmeyi amaçlamakla birlikte, zamanla toplumsal normların ve değerlerin ciddiyetini zayıflatma ve sıradanlaştırma potansiyeline de sahip olabilir (Erincik, 2018: 9). Bu çerçevede, şiddet gibi ciddi meselelerin mizah yoluyla hafif bir tonda sunulması, bazı izleyicilerde bu içeriklere yönelik algısal bir duyarsızlaşma eğilimini tetikleyebilir.

Mizahi temsiller, şiddeti normalleştirme sürecinde tekrar, ironi ve abartı gibi teknikler kullanarak bu olguyu toplumsal algıda sıradanlaştırmaktadır. Tekrar, belirli bir davranışın sürekli olarak sunulması yoluyla izleyicilerin bu duruma alışmasını ve onu sıradan bir olgu olarak kabul etmesini sağlamaktadır. Özellikle şiddet unsurlarının mizahi içeriklerde tekrar eden bir şekilde işlenmesi, izleyicilerin bu davranışları kanıksamasına yol açabilir (Öğüt Eker, 2014: 75). **İroni**, gerçek ile ifade edilmek istenen arasındaki karşıtlık üzerinden şiddeti hafife alır ve izleyicilerin bu durumları ciddiye almamasına neden olur. Bu yöntem, şiddetin etkilerinin küçümsemesine ve dolayısıyla normalleşmesine zemin hazırlamaktadır (Koestler, 1997: 73). Abartı ise şiddetin etkilerini aşırı derecede büyütür komik bir etki yaratmakta ve şiddeti gerçekçi olmayan bir bağlamda sunarak daha kabul edilebilir bir hale getirmektedir. Bu teknik, şiddeti bir eğlence unsuru olarak kodlayarak izleyicilerin bu davranışlara yönelik algısını dönüştürebilmektedir. Bu yöntemlerin bir araya gelmesi, şiddetin algılanma biçimini dönüştürerek izleyicilerin bu tür davranışları sorgulamadan içselleştirmesine ve toplumsal normların bu bağlamda değişmesine katkıda bulunmaktadır. Şiddetin tekrar eden bir şekilde mizah yoluyla sunulması, bireylerin bu tür davranışları sıradanlaştırmasına ve toplumsal değerlerin bu doğrultuda dönüşmesine neden olabilmektedir (Goffman, 2014: 33; Grinker, 2022: 19).

Bu bağlamda, aşağıdaki tabloda incelenen on videonun her birinde en yoğun şekilde kullanılan şiddet türü, bu şiddet türünün hangi teknikler kullanılarak normalleştirildiği ya da normalleştirilmediği, videolardaki şiddet türüne dair dikkat çekici örnekler ve analizleri yer almaktadır. Videolardaki şiddet temsilleri nicel olarak kodlanmış, her türün tekrar sayısı belirlenmiş ve bu tekrarlar video içindeki toplam şiddet temsili üzerinden oranlanarak en yoğun şiddet türü ve yüzde değeri hesaplanmıştır.

Tablo 4. Stand-up Gösterilerinde En Çok Temsil Edilen Şiddet Türleri ve Normalleşme Teknikleri

Video İsmi	En Yoğun Şiddet Türü	Oran	Örnek Cümle
Video 1	Toplumsal Şiddet	%7,1	"Fakirler soylarından utanır, soyadlarını söylemez."
Video 2	Toplumsal Şiddet; Yapısal Şiddet; Ekonomik Şiddet; Psikolojik Şiddet; Estetik Şiddet; Sembolik Şiddet	%11,9	"Kadıköy kadınları elit ve taşralılara farklı bakıyor"
Video 3	Sembolik Şiddet	%11,9	"Kadınlar çarşafı olunca Atatürk'e inanmıyor."
Video 4	Sembolik Şiddet	%7,1	Konya'da cinsiyetsiz tuvaletin olmasına yaşanan şok ve "bu nasıl bir illüzyon Konya'ya bak"
Video 5	Bireysel Şiddet	%9,5	"Bunun benzeyen tek tarafı göğüsleri"
Video 6	Sembolik Şiddet	%9,5	"...ülkemde Suriyeli istemiyorum..."
Video 7	Toplumsal Şiddet	%11,9	Yetimlere karşı duyarsızlık/ dil aracılığıyla acımayı küçümseme.. "Acıma yetime, koyar (küfür)
Video 8	Sembolik Şiddet	%9,5	"Karı gibi ağlama.", "...Kaşlar Alevi kaşı...", "...Aleviysen

			Kürt olman gerekir..."
Video 9	Sembolik Şiddet	%11,9	"Engelliydi zaten, karşı koyamadı. Onun iyiliği için yaptım...". "...Sen pek engelliye benzemiyorsun...". "... (küfür) Kürt..."
Video 10	Bireysel Şiddet; Toplumsal Şiddet; Psikolojik Şiddet; Sembolik Şiddet	%9,5	"Kadın, fake hesap açıp sevgilisini takip etsin"

İncelenen videolar kapsamında, toplamda on üç şiddet kategorisi arasında bireysel, toplumsal, ekonomik, estetik, psikolojik, sembolik ve yapısal şiddet türlerinin mizah yoluyla en sık ele alınan kategoriler olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, bir yandan şiddetin sıradan bir olgu olarak algılanmasına ve toplumsal bağlamda meşrulaştırılmasına yol açarken, diğer yandan bu şiddet türlerini görünür kılma ve izleyicilerin farkındalığını artırma potansiyeli de taşımaktadır. Ancak burada kullanılan teknikler büyük önem taşımaktadır. Özellikle ironi, abartı ve tekrar gibi yöntemler, şiddetin eleştirisini güçlendirebileceği gibi, onu hafife alma veya normalleştirme riskini de beraberinde getirebilir. Bu tekniklerin hangi bağlamda ve nasıl kullanıldığı, mizahi temsillerin olumlu ya da olumsuz etkilerini belirleyen temel unsurlar arasında yer almaktadır.

Örnekleme yer alan yedi videoda en baskın şekilde işlenen şiddet türünün sembolik şiddet olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, Video 2 ve Video 10'un birden fazla şiddet türünü eşit yoğunlukta içeriklerine dahil ettiği görülmektedir. Tablodaki örnek ifadeler, en baskın şiddet kategorisiyle ilgili dikkat çekici unsurları ortaya koymaktadır. Bu mizahi anlatımların, toplumsal eşitsizlikleri, bireysel kırılma noktaları ve etik normları ne şekilde görünmez hâle getirdiğini gözler önüne sermektedir. Her bir videoda, farklı bir şiddet türünün mizah unsuru olarak kullanıldığı, bu şiddet türlerinin çeşitli konular üzerinden ele alındığı ve bu süreçte toplumsal duyarlılığı zayıflatabilecek ifadeler sarf edildiği görülmektedir. Bu yaklaşım, şiddet, eşitsizlik ve etik ihlalleri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmeyi zorlaştırarak bu meselelerin derinlemesine tartışılmasının önüne geçmektedir.

Video 1, on üç şiddet kategorisi arasında en yoğun şekilde %7,1 oranıyla toplumsal şiddet barındırmaktadır. Var olan örneklerin çoğu, toplumsal şiddetin alt kategorilerini yansıtmaktadır. Özellikle "Fakirler soylarından utanır, soyadlarını söylemez" ifadesi, ekonomik durum üzerinden bireylerin aşağılanması nedeniyle ayrımcılık, ekonomik yetersizliklerin bireyleri toplumun dışına itmesiyle ötekileştirme ve ekonomik yeterlilik ile sosyal statüyü norm olarak dayatması gibi alt kategorilerle ilişkilendirilmektedir. Bu tür söylemlerin mizahi bir bağlamda sunulması, ironi, tekrar ve abartı teknikleri aracılığıyla izleyiciler tarafından normal bir durum olarak algılanmasına yol açmaktadır. Ancak bu videoda ironi baskın bir teknik olarak öne çıkmaktadır. Bireyler ekonomik durum üzerinden aşağılanırken, ironi yoluyla toplumsal eşitsizlikleri hafife alan bir mizahi bağlam yaratılmaktadır. Bu teknik, şiddeti eleştirel bir perspektiften uzaklaştırarak izleyiciye hafif ve sıradan bir durum gibi sunmaktadır. Bu bağlamda, şiddetin görünür kılınmasından çok, toplumsal eşitsizliklerin ve şiddet türlerinin eleştirel bir bakış açısıyla tartışılmasını engelleyen bir etkisi bulunmaktadır.

Video 2'de, toplumsal, yapısal, ekonomik, psikolojik, estetik ve sembolik şiddet kategorileri %11,9 oranıyla eşit şekilde temsil edilmektedir. Bu şiddet türleri, mizahi bir bağlamda ele alınarak toplumsal meselelerin ciddiyetini gölgede bırakmakta ve bu tür davranışların sıradanlaşmasına katkıda bulunmaktadır. Sembolik şiddet, dil aracılığıyla ayrımcılık ve stereotiplerin yaygınlaştırılması alt temaları üzerinden işlenmiştir. Örneğin, "Kadıköy kadınları elit ve taşralılara farklı bakıyor" ifadesi, sosyoekonomik farklılıklara dayalı bir genellemeyi mizah yoluyla pekiştirmekte ve bu ayrımcılığı görünmez hale getirmektedir. Ekonomik şiddet, gelir eşitsizliği ve mali açıdan yoksun bırakma alt temalarıyla temsil edilmiştir. "Zenginler istedikleri okula giderken biz kaldık arka sıralarda" ifadesi, eğitimdeki fırsat eşitsizliklerini mizah yoluyla ele alarak, bu tür yapısal sorunların eleştirel bir şekilde sorgulanmasını zorlaştırmaktadır. Psikolojik şiddet, duygusal manipülasyon ve korkutma temalarıyla sunulmuştur. "Bir daha böyle şaka yaparsan, seni burada istemeyiz ..." gibi ifadeler, sosyal ilişkilerdeki mobbing davranışlarını mizah yoluyla küçümseyerek, bu tür davranışların toplumsal normlara uygun bir parça olarak algılanmasına neden olmaktadır. Estetik şiddet, fiziksel standartlar dayatması ve dış görünümle ilgili alay alt temalarını içermektedir. Örneğin, "... buğday tenli olmakla dalga geçiliyor" ifadesi, bireylerin fiziksel özellikleri üzerinden yapılan alayları normalleştirerek, bu tür davranışların toplumsal algıda daha kabul edilebilir hale gelmesine yol açmaktadır. Toplumsal şiddet ise ayrımcılık, ötekileştirme ve toplumsal norm dayatmaları gibi alt temalarla ele alınmıştır. Bu videoda özellikle tekrarın baskın bir teknik olarak kullanıldığı söylenebilir. Ironi ve abartı ise daha bağlam odaklı bir şekilde destekleyici rol oynamaktadır. Bu tekniklerin bir arada kullanımı, ciddi toplumsal meselelerin mizahi bir bağlamda sıradanlaştırılmasına ve eleştirel bir bakış açısıyla sorgulanmasının zorlaştırılmasına neden olmaktadır.

Video 3'te, sembolik şiddet %11,9 oranıyla en yoğun şekilde temsil edilen şiddet türü olarak öne çıkmaktadır. Mizahi bağlamda yer alan ifadeler, özellikle toplumsal normlar ve bireysel etik sorumluluklarla ilgili meseleleri ironi ve abartıyla sorgulanamaz bir biçimde sunarak sıradanlaştırmaktadır. Örneğin, "Kadınlar çarşafı olunca Atatürk'e inanmıyor." gibi bir ifade, sembolik şiddetin dil aracılığıyla ayrımcılık ve stereotiplerin yaygınlaştırılması alt kategorilerine girmektedir. Bu söylem, çarşafı kadınlara yönelik bir klişeyi pekiştirmekte ve toplumsal algıda ayrımcılığı normalleştirmektedir. Bu örnek

aynı zamanda kültürel dayatmalar kategorisine de dahil edilebilir, çünkü belirli bir yaşam tarzını benimseyen bireylerin belirli ideolojilere ya da değerlere karşı olduğu gibi genelleştirici bir yargıyı ifade etmektedir. Bu tür genellemeler, bireylerin özgür iradesini ve farklılıklarını göz ardı ederek onları toplumsal normların dışında konumlandırır. Hakaret içeren mecazi söylemler de bu bağlamda sembolik şiddetin bir diğer alt kategorisini oluşturmaktadır. İfade, dolaylı bir şekilde belirli bir kesimi aşağılamakta ve bu durumu mizah unsuru olarak kullanmaktadır. Toplumda klişeleşmiş aşağılama ifadeleri ile birlikte bu tür söylemler, mizahın abartı ve ironi yoluyla bireysel ya da toplumsal kırılganlıkları görünmez kılmasına olanak tanımaktadır. Genel olarak, üçüncü videodaki en yoğun kullanılan ironi tekniği ile bireyler ve gruplar üzerindeki toplumsal baskı pekişmekte ve toplumsal normlara yönelik eleştirinin gücünü azaltmak yerine onları mizah aracılığıyla hafifletici bir bağlamda sunmaktadır.

Video 4'te sembolik şiddet, %7,1 oranıyla en belirgin şiddet türü olarak öne çıkmaktadır. Bu videoda kullanılan mizahi üslup, özellikle toplumsal normlara ilişkin hassas konuları abartı ve ironi yoluyla ele alarak, bu meselelerin algılanma biçimini etkilemektedir. "Konya'da cinsiyetsiz tuvaletin olmasına yaşanan şok ve 'bu nasıl bir illüzyon Konya'ya bak'" ifadesi, sembolik şiddetin alt kategorilerinden olan dil aracılığıyla ayrımcılık ve stereotiplerin yaygınlaştırılması ile ilişkilidir. Bu söylem, belirli bir coğrafi bölgeyi ve o bölgenin kültürel kodlarını eleştirel bir mizah yoluyla temsil ederek, önyargıların ve stereotiplerin yeniden üretilmesine katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, bu örnek kültürel dayatmalar alt temasıyla da bağlantılıdır. İfade, belirli bir bölgedeki geleneksel normların "modern" değerlerle çeliştiği algısını güçlendirerek, toplumdaki farklı yaşam tarzlarının birbirine karşıt olarak sunulmasına neden olmaktadır. Bu durum, toplumsal farklılıkların ve çeşitliliğin mizah yoluyla bir çatışma unsuru olarak temsil edilmesine ve bu algının sıradanlaşmasına yol açmaktadır. Sonuç olarak, bu tür ifadeler, farklı yaşam biçimlerini aşağılayan ifadelerin normalleştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Bu, izleyicilerin bu tür genellemeleri sorgulamadan içselleştirmesine neden olarak toplumsal duyarlılığı azaltmaktadır.

Video 5'te bireysel şiddet, %9,5 oranıyla en sık temsil edilen şiddet türüdür. "Bunun benzeyen tek tarafı göğüsleri..." gibi ifadeler, sözlü şiddet ve duygusal şiddet alt kategorileriyle doğrudan ilişkilidir. Fiziksel özellikler üzerinden yapılan bu tür alaycı söylemler, bireyin onurunu zedeleyerek bireysel şiddeti görünür kılmaktadır. Ayrıca, bu ifadeler dolaylı olarak fiziksel şiddet ve cinsel şiddet kategorilerine de işaret eder, çünkü kişinin bedeni üzerinden mizahi bir saldırı yapılmaktadır. Bu tür temsiller, bireysel şiddeti mizah yoluyla sıradanlaştırarak toplumsal duyarlılığı azaltmaktadır. Bu videoda şiddetin tekrar ve abartıyla teknikleriyle sunulması, izleyicilerin bu tür davranışları normalleştirilmesine ve eleştirel bir sorgulama yapmamasına yol açmaktadır.

Video 6'da en yoğun şiddet %9,5 oranıyla sembolik şiddettir. Özellikle Suriyeliler ve kürtler gibi belirli grupları hedef alan söylemler üzerinden şekillenmektedir. "...Suriyeliler denize giriyor ..., ...ben ülkemde Suriyeli istemiyorum , ...fakir mültecilerle denize girmek zorunda olan benim..." gibi ifadeler, sembolik şiddetin dil aracılığıyla ayrımcılık, stereotiplerin yaygınlaştırılması ve toplumda klişeleşmiş aşağılama ifadeleri alt temalarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu söylemler, farklı etnik ve coğrafi kimliklere yönelik küçümseyici ve dışlayıcı bir tavır sergileyerek toplumsal ayrımcılığı pekiştirmektedir. Mizah bağlamında kullanılan bu tür ifadeler, toplumdaki mevcut önyargıları pekiştirerek bu tutumların normalleşmesine zemin hazırlar. İroni yoluyla, toplumsal stereotipleri ve ayrımcı söylemleri mizahi bir bağlamda sunarak bu tür ifadelerin toplumsal algıda kabul görmesine zemin hazırlamaktadır. Bu tür örneklerin videoda sıklıkla tekrarlanması, sembolik şiddeti görünmez hale getirerek, toplumsal ayrışmayı destekleyen bir normalleşme süreci yaratmaktadır.

Video 7'da toplumsal şiddet, %11,9 oranıyla yoğun bir şekilde temsil edilmektedir. "Acıma yetime, koyar (küfür)" gibi ifadeler, ayrımcılık ve ötekileştirme alt temalarıyla doğrudan ilişkilidir. Yetimlerle ilgili bu tarz ifadeler sıklıkla tekrar edilmektedir. Bu söylemler, yetim bireyleri toplumun dışında konumlandırarak acıma duygusunu küçümseyip olumsuz bir değer yargısı yüklemektedir. Ayrıca, bu tür ifadeler toplumsal normlar içinde belirli bir kesimin aşağılanmasına zemin hazırlamaktadır. Bu temsil, toplumsal hassasiyet gerektiren bir konuyu abartılı ve ironik bir şekilde ele alarak, şiddet söylemini mizah yoluyla sıradanlaştırmaktadır. Böylece, yetimlere yönelik ayrımcılık ve ötekileştirme normalleştirilmekte, izleyicilerin bu tür davranışları eleştirel bir şekilde sorgulamasını zorlaştırmaktadır. Bu durum, toplumsal şiddetin sıradan bir eğlence unsuru olarak algılanmasına katkıda bulunmaktadır.

Video 8'de, sembolik şiddet %9,5 oranıyla yoğun şekilde temsil edilmekte ve toplumsal kimliklere yönelik aşağılayıcı söylemlerle öne çıkmaktadır. Örneğin, "...karı gibi ağlama," ifadesi, toplumsal cinsiyet normlarına dayalı bir aşağılama içerirken, "...kaşlar Alevi kaşı..." ve "...Aleviysen Kürt olman gerekir..." ifadeleri, hem stereotiplerin yaygınlaştırılması hem de dil aracılığıyla ayrımcılık alt temalarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu tür söylemler, belirli bir grup veya topluluğa yönelik önyargıları ve klişeleri pekiştirirken, toplumsal normlara yönelik eleştiriyi hafifletici ve alaycı bir dille sunarak toplumsal şiddeti ironik bir bağlamda görünmez hale getirmektedir.

Video 9'da sembolik şiddet %11,9 oranıyla yoğun şekilde temsil edilmekte ve toplumsal önyargıları pekiştiren söylemlerle öne çıkmaktadır. Örneğin, "...engelliydi zaten, karşı koyamadı..." ifadesi ve bağlamı, engelli bireylere yönelik dil aracılığıyla ayrımcılık ve toplumda klişeleşmiş aşağılama ifadeleri alt temalarıyla ilişkilidir. Bu tür ifadeler, engelli

bireyleri pasif ve iradesiz bireyler olarak göstererek, toplumsal eşitsizlikleri mizah yoluyla görünmez kılmaktadır. Ayrıca, "...sen pek engelliye benzemiyorsun..." gibi ifadeler, stereotiplerin yaygınlaştırılması alt temasına örnek olarak, engellilikle ilgili kalıp yargıları pekiştirmektedir. Bu tür söylemler, engelli bireylerin çeşitliliğini ve farklılıklarını yok sayarak, onları tek bir homojen grup olarak algılatma eğilimi yaratmaktadır. Benzer şekilde, "...(küfür) Kürt..." ifadesi, etnik kimliklere yönelik aşağılama ve ötekileştirici bir dil kullanarak kültürel dayatmalar ve dil aracılığıyla ayrımcılık alt temalarını güçlendirmektedir. Fiziksel engellilik ve toplumsal normlar üzerinden yapılan mizah, bu meselelerin ciddiyetini azaltarak, empati yerine bireylerin deneyimlerini yüzeysel bir mizah unsuru hâline getirmektedir. Bu yaklaşım, eşitsizliklerin eleştirel sorgulanmasını engellemekte ve mevcut toplumsal normların pekiştirilmesine yol açmaktadır. Mizahın ironi ve abartı teknikleriyle sunulan bu ifadeler, bireysel ve toplumsal ayrımcılığı normalleştirerek, ciddi meseleleri eğlenceye dönüştürmektedir.

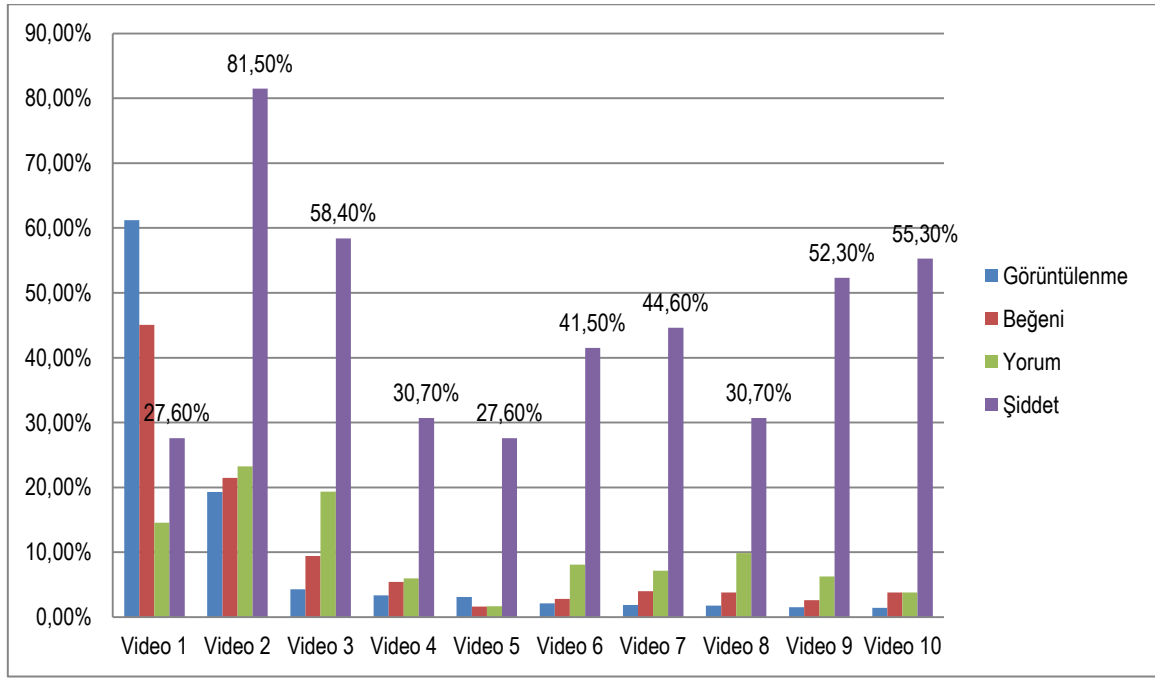
Video 10'da, bireysel, toplumsal, psikolojik ve sembolik şiddet türlerinin %9,5 oranında eşit bir şekilde kullanıldığı gözlemlenmektedir. Gösteride yer alan anlatılar, ironi, abartı ve tekrar gibi mizahi unsurlarla bir araya gelerek şiddetin hem normalleştirilmesine hem de gündelik hayatın sıradan bir parçası olarak algılanmasına katkı sağlamaktadır. Bireysel şiddet örneği olarak şahısları korkutmaya yönelik fiziksel tehdit unsurları içeren hareketleri, bireysel ilişkilerde şiddetin mizahi bir araç olarak kullanıldığını göstermektedir. Benzer şekilde, toplumsal şiddet bağlamında, bir bölge halkının linç kampanyası ve yoğun küfür içerikleri, bireyin toplumsal baskı altında ezildiğini ortaya koyarken, bu durum tekrar ve abartı yoluyla komedi unsuru haline getirilmektedir. Psikolojik şiddet, anlatılarda oldukça belirgindir. Örneğin, anlatıcının anneannesinin gece dua okumasını bir tehdit olarak algılaması ve korku içinde uyuması, çocukluk travmalarını mizahi bir dille ele alırken izleyiciye şiddetin gündelik yaşamda ne kadar derin bir yer edindiğini fark ettirir. Psikolojik şiddet unsuru olarak "... beni kontrol etmek için eve geliyordu, televizyonun arkasına saklanırdım." gibi bir ifade ile korkunun ve baskının sürekli tekrar edilmesi dikkat çekmektedir. Sembolik şiddet ise toplumsal normlar ve dil yoluyla yapılan saldırılarla anlatılarda yer bulmaktadır. Özellikle "boşanan kadınlara" yönelik söylemler sembolik şiddetin mizahi bir bakış açısıyla ele alınmasını sağlamaktadır. Bunlar video boyunca ironi ve abartıyla vurgulanarak, izleyiciyi hem güldürmekte hem de şiddetin örtük bir şekilde meşrulaştırılmasına katkıda bulunmaktadır.

Sonuç olarak, incelenen videolar şiddetin farklı türlerini mizah yoluyla normalleştirme sürecini gözler önüne sermektedir. İncelenen videoların, özellikle sembolik şiddeti normalleştirme potansiyeline sahip güçlü bir araç olduğu söylenebilir. Bunu ise dil aracılığıyla ayrımcılık ve stereotiplerin yaygınlaştırılması alt kategorileriyle yaptıkları görülmüştür. Bu tür, mizahın güçlü bir aracı olarak kullanılarak izleyiciye tanıdık ve eğlenceli bir bağlamda sunulmakta, böylece şiddetin ciddiyeti gölgelenmektedir. Kültürel klişeler, toplumsal normlar ve ötekileştirici söylemler, mizahi anlatılarla harmanlanarak toplumsal algıda daha kabul edilebilir hale getirilmektedir. Aynı zamanda bireysel ve toplumsal şiddet türleri de abartı, ironi ve tekrar teknikleriyle sıradanlaştırılarak eleştirel düşüncenin azalmasına ve şiddetin toplumda daha kabul edilebilir bir hale gelmesine yol açmaktadır. Özellikle ekonomik eşitsizlik, toplumsal norm dayatmaları ve dil aracılığıyla ayrımcılık gibi şiddet türleri, mizahi içeriklerde sıkça temsil edilmekte ve normalleşme riskini artırmaktadır. Bu durum, şiddetin mizahi temsiller aracılığıyla sıradanlaştırılmasıyla toplumsal duyarlılığı zayıflatmakta ve ciddi meselelerin eleştirel bir şekilde değerlendirilmesini zorlaştırmaktadır.

Şiddetin abartı, ironi ve tekrar gibi tekniklerle sunulması, şiddet unsurlarını eleştiriden uzaklaştırarak sıradan bir bağlamda sunabilir. Bu durum, izleyicilerin eleştirel düşüncesini azaltabilir ve toplumsal normları dönüştürme riskini artırabilir. Bu bağlamda, mizahın şiddet türlerini ele alış biçimi izleyici üzerindeki etkileri açısından dikkatle değerlendirilmelidir. Eleştirinin mizah yoluyla daha etkili hale getirilmesi ve normalleşme riskini azaltacak yaklaşımların benimsenmesi, bu tür içeriklerin toplumsal algılarını dengelemede önemli bir adım olabilir.

3.4. Şiddet Temsillerinin İzleyici Etkileşimiyle Kurduğu İlişki

Araştırmanın dördüncü sorusu olan "Mizahi içeriklerde şiddet temsilleri izleyici etkileşimiyle nasıl ilişkilidir?" sorusu incelendiğinde aşağıdaki grafik ortaya çıkmaktadır;

Grafik 3. Stand-up Gösterilerindeki Temsil Edilen Şiddet Oranı ve İzleyici Etkileşimi

Yüksek şiddet oranına sahip videoların izleyici etkileşiminde özellikle yorum sayısı açısından dikkat çekici bir artış sağladığı görülmektedir. Örneğin, Video 2 (%81,5 şiddet oranı), görüntülenme sayısı orta düzeyde olmasına rağmen en fazla yoruma sahiptir (3.165). Bu, yüksek şiddet oranlarının izleyiciler arasında tartışma yarattığını ve ilgi çekici bir konu olarak algılandığını göstermektedir. Benzer şekilde, Video 9 (%52,3 şiddet oranı) da görüntülenme ve beğeni oranlarının görece düşük olmasına karşın, yüksek yorum sayısı ile öne çıkmıştır. Bu durum, yüksek şiddet oranlarının izleyici ilgisini artırarak etkileşimlerde belirli bir yoğunluk yarattığını desteklemektedir. Her ne kadar bu ilişki sayısal verilere dayansa da yorum içeriklerine dair kapsamlı bir analiz bu çalışmanın sınırları dışında tutulmuştur. Bununla birlikte şiddet oranı yüksek videolarda etkileşimin yalnızca niceliksel değil içeriksel düzeyde de incelenmesi, gelecekteki araştırmalar için anlamlı bir zemin oluşturabilir.

Orta şiddet oranına sahip videolar, hem beğeni hem de yorum sayılarında daha dengeli bir dağılım göstermektedir. Video 7 (%44,6 şiddet oranı), orta düzeyde şiddet oranına sahip olmasına rağmen beğeni ve yorum sayılarında dengeli bir etkileşim sunmaktadır. Bu durum, şiddetin mizahi unsurlarla birlikte sunulduğunda izleyicilerden daha ölçülü bir tepki alabileceğini düşündürmektedir. Benzer şekilde, Video 6 (%41,5 şiddet oranı) da orta düzey şiddet oranıyla izleyici etkileşiminde tutarlı bir ilişki sergilemektedir. Bu videolar, şiddetin toplumsal algıya etkisinin bağlamla birlikte değişebileceğini göstermektedir.

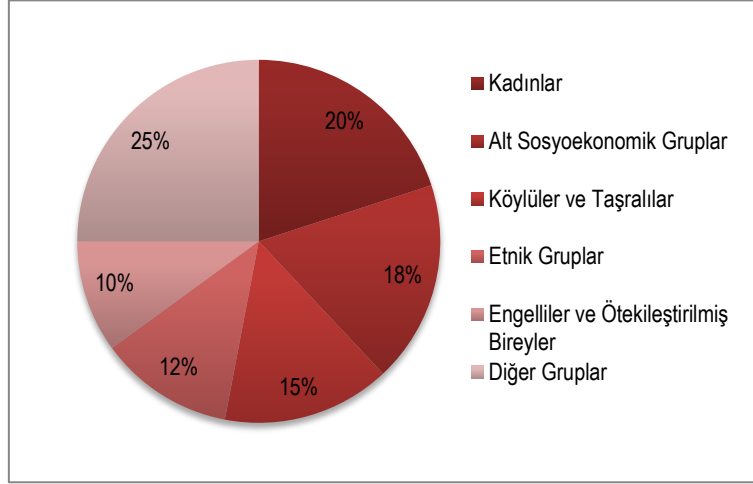
Düşük şiddet oranına sahip videolarda ise izleyici etkileşiminin düşük olduğu dikkat çekmektedir. Video 5 (%27,6 şiddet oranı), düşük beğeni ve yorum oranlarına sahip olup, bu durum, düşük şiddet oranının izleyiciler açısından daha az tartışmalı ve çekici bir içerik sunduğuna işaret edebilir. Video 4 (%30,7 şiddet oranı) da benzer şekilde düşük etkileşim seviyeleri göstermektedir. Bu bulgu, şiddet temsillerinin düşük olduğu içeriklerin izleyici tarafından daha az dikkat çekici bulunabileceğini düşündürmektedir.

Dikkat çekici istisnalar arasında, Video 1 (%27,6 şiddet oranı), düşük şiddet oranına rağmen oldukça yüksek görüntülenme ve beğeni sayılarına sahiptir. Bu durum, şiddet oranından bağımsız olarak, içeriğin diğer unsurlarının (örneğin mizah, popülerlik veya güncel bir konu) izleyici ilgisini etkilediğini göstermektedir. Buna karşılık, Video 10 (%55,3 şiddet oranı), nispeten yüksek bir şiddet oranına sahip olmasına rağmen düşük görüntülenme ve yorum sayılarına sahiptir. Bu da içeriğin hedef kitleyle yeterince uyum sağlamamış olabileceğini ya da yaygınlaşmadığını düşündürmektedir.

Sonuç olarak yüksek şiddet oranları izleyicilerin dikkatini çekmekte ve özellikle yorum sayılarını artırarak etkileşimde belirgin bir rol oynamaktadır. Buna karşılık, düşük şiddet oranları izleyici ilgisini azaltma eğilimindedir. Ancak, izleyici davranışlarının yalnızca şiddet oranına değil, videonun bağlamına (örneğin mizahi içeriğin kalitesi, popülerlik veya güncel olma durumu) bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, şiddet temsillerinin izleyici etkileşimi üzerindeki etkisini değerlendirirken içeriğin diğer yönlerini de dikkate almanın önemli olduğunu göstermektedir.

3.5. Mizahi İçeriklerin Toplumsal Önyargıları Yeniden Üreten Hedef Grupları

Araştırmanın beşinci sorusu "Mizahi içerikler hangi grupları hedef alarak toplumsal önyargıları yeniden üretmektedir?" sorusunu ele almaktadır. Buna göre incelenen mizahi içeriklerde hedef alınan gruplar sıklıkla toplumsal önyargılar ve kırılğan kimlikler üzerinden belirlenmektedir. İncelenen videolarda kadınlar, alt sosyoekonomik gruplar, köylüler ve taşralılar, etnik gruplar (kürtler, ermeniler), engelliler ve ötekileştirilmiş bireyler ve diğer gruplar (gençler, yaşlılar, farklı meslek grupları) en çok temsil edilen hedef gruplar arasında yer almaktadır.

Grafik 4. Stand-up Gösterilerinde Hedef Alınan Toplumsal Gruplar

Mizah içeriklerinde hedef alınan gruplar üzerine yapılan analizler, belirli toplumsal kesimlerin daha sık ötekileştirildiğini ve bu durumun mizahi ifadelerle maskelendiğini ortaya koymaktadır. Kadınlar, bu grupların başında gelmektedir. Kadınlar, toplumsal cinsiyet rolleri ve beklentileri doğrultusunda eleştirilmiş; örneğin, "Kadınlar evde oturmalı, erkekler çalışmalı" gibi ifadelerle geleneksel toplumsal normlar yeniden üretilmiştir. Ayrıca, sadakat ve ilişki dinamikleri üzerinden mizah yapılmış, "Kadın fake hesap açıp sevgilisini takip etsin" gibi ifadelerle kadınların davranışları mizahi bir dille alaya alınmıştır. Bunun yanı sıra fiziksel görünüm ve güzellik standartlarına yönelik ifadeler, "Kadıköy kadınları elit ve taşralılara farklı bakıyor" gibi örneklerle, kadınların beden algısına ilişkin toplumsal baskıyı pekiştirmiştir. Genel olarak, kadınları hedef alan ifadelerin tüm mizahi içerikler içindeki oranı %20 olarak belirlenmiştir.

Bir diğer sık hedef alınan grup ise alt sosyoekonomik gruplardır. Bu gruplar, ekonomik eşitsizlik, statü ve maddi güçlükler üzerinden mizahın merkezine yerleştirilmiştir. Örneğin, "Fakirler soylarından utanır, soyadlarını söylemez" gibi ifadelerle ekonomik statü küçümsenmiş, "Cam masa taksiti geldi, batmaya başladım" gibi ifadelerle yoksulluk ve maddi zorluklar mizahi bir unsur haline getirilmiştir. Fakirler ve alt sosyoekonomik grupları hedef alan bu ifadeler, içeriklerin %18'inde yer almıştır.

Köylüler ve taşralılar, eğitim düzeyleri, kültürel farklılıkları ve yaşam tarzları üzerinden mizah malzemesi yapılmıştır. "Taşralılar eğitimsiz ve kaba insanlar olarak görülüyor" gibi ifadelerle köylüler, düşük eğitim seviyesiyle özdeşleştirilmiş; "Kadıköy'e uygun değil" gibi ifadelerle ise kültürel ötekileştirme pekiştirilmiştir. Bu gruplara yönelik ifadeler, içeriklerin %15'ini kapsamaktadır.

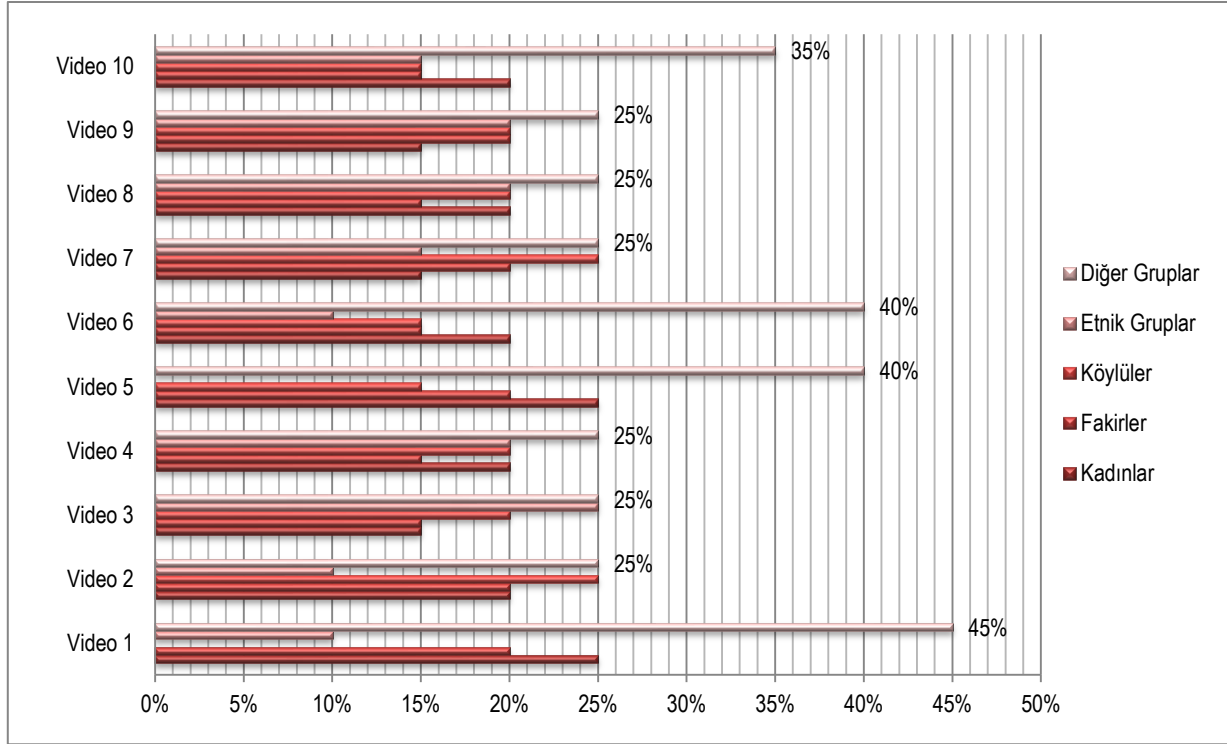
Etnik gruplar, özellikle Kürtler ve Ermeniler, stereotipler, ayrımcı ifadeler ve tarihsel travmaların mizah yoluyla ele alınmasıyla hedef alınmıştır. "Bütün Kürtler halay çekiyor" gibi ifadeler, etnik gruplara yönelik kalıp yargıları pekiştirirken, "Baba ya Ermeni çıkarsak insan içine çıkamayız" gibi ifadeler doğrudan ayrımcı söylemler içermektedir. Ayrıca, "Madımak mı Beyaz Toros mu?" gibi ifadelerle tarihsel travmalar mizah bağlamında sunulmuştur. Etnik grupları hedef alan bu tür ifadelerin oranı %12'dir.

Engelliler ve ötekileştirilmiş bireyler, fiziksel farklılıklar, psikolojik durumlar ve normalleşen ötekileştirme bağlamında mizahın konusu olmuştur. "Türkçe bu tipe yakışıyor mu?" gibi ifadeler fiziksel görünüm üzerinden alay içerirken, "Engelliydi zaten, karşı koyamadı. Onun iyiliği için yaptım" gibi ifadeler psikolojik farklılıkları hedef almıştır. Ayrıca, "Bu tipte biriyle bir yere gidemezsin" gibi ifadeler, bireyleri daha da marjinalleştiren bir dil kullanıldığını göstermektedir. Engellilere ve ötekileştirilmiş bireylere yönelik ifadeler, içeriklerin %10'unda tespit edilmiştir.

Son olarak belirli bir gruba doğrudan atıfta bulunulmayan veya farklı birey ve meslek gruplarını kapsayan ifadeler de dikkat çekmektedir. İncelenen videolarda gençler, yaşlılar ve farklı meslek grupları gibi kategorilere yönelik mizah, genellikle bireysel özellikler veya mesleki alışkanlıklar üzerinden şekillenmiştir. Örneğin, gençlere yönelik "Z kuşağı hiçbir

şeye saygı duymaz" gibi ifadeler, jenerasyonlar arası farkları alaya alırken; yaşlılara dair "Kahvaltıcı açacağım, 90 yaşındaki amcanın çektiği çile nedir?" gibi şakalar, fiziksel zorluklar veya yaşlıların günlük hayattaki mücadelelerini mizah konusu yapmaktadır. Ayrıca, mesleki gruplar arasında özellikle öğretmenler, garsonlar veya hukukçulara yönelik espriler öne çıkmış; mesleki zorluklar ve toplumsal algılar, mizahın temel unsurları haline getirilmiştir. Bu kategoriler, mizahi içeriklerin %25'ini oluşturarak, bireylerin yaşam biçimlerine, jenerasyonlarına veya mesleki kimliklerine yönelik genel bir mizah anlayışını yansıtmaktadır. Bu durum, toplumsal farklılıkların mizahi bir dille nasıl ele alındığını ve bazı grupların bu yolla ötekileştirilebildiğini göstermektedir.

Yukardaki grafik, incelenen videoların her birinde hangi grupların daha fazla hedef alındığını anlamak için bir temel oluşturmaktadır. Bu bağlamda, on farklı videonun detaylı analiziyle, bu gruplara yönelik temalar ve mizahi içeriklerin eleştirel bir bakış açısıyla incelenmesi sağlanmıştır. Aşağıda, her bir videonun içerdiği hedef gruplar detaylandırılmıştır.

Grafik 5. İncelenen Stand-up Gösterilerinde Hedef Alınan Grupların Dağılımı

Video 1'de, mizahın kadınlar ve fakirler gibi belirli grupları hedef aldığı görülmektedir. Kadınlar, toplumsal cinsiyet rolleri ve ilişkiler bağlamında ele alınmış, "Kadınlar için sadakat yeterlidir" gibi ifadelerle geleneksel normlar yeniden üretilmiştir. Fakirler, ekonomik statü üzerinden küçümsenmiş ve "Fakirler soylarından utanır, soyadlarını söylemez" gibi ifadelerle toplumsal ayrımcılığa maruz bırakılmıştır. Bunun yanı sıra, bireysel eleştiriler ve psikolojik şiddet örnekleri, "Heyecanlısın, kaçınıcı bu artık, her sene evleniyorsun" gibi ifadelerle bireylerin alaya alındığı dikkat çekmektedir. Etnik gruplara ilişkin dolaylı göndermeler ise sınırlı düzeydedir.

Video 2'de, köylüler ve taşralıların kültürel farklılıkları üzerinden hedef alındığı görülmektedir. "Taşralılar buğday tenlilerle dalga geçiyor" gibi ifadeler, ötekileştirici bir dil içermektedir. Kadınlara yönelik olarak güzellik standartları ve elitlik bağlamında "Kadıköy kadınları elit ve taşralılara farklı bakıyor" gibi ifadeler kullanılmıştır. Fakirler, ekonomik durum ve olanaklarla ilgili küçümseyici ifadelerle eleştirilirken, Kürtler gibi etnik gruplar "Kürtlerle ilgili esprilerde Keleş kullanımı" gibi söylemlerle stereotipleştirilmiştir. Ayrıca, gençler ve toplumsal normlara dair ifadeler, mizahın diğer bir yönünü oluşturmaktadır.

Video 3'te, en çok hedef alınan grubun etnik gruplar olduğu görülmektedir. "Kadınlar çarşafı olunca Atatürk'e inanmıyor" gibi ifadeler, din ve etnik köken üzerinden ayrımcı bir dilin varlığını göstermektedir. Bunun yanı sıra taşra yaşamı ve kültürü, "Köyde iki aile arasında kan davası vardı" gibi ifadelerle eleştirilmiş ve stereotipler üzerinden mizah konusu yapılmıştır. Kadınlar, toplumsal normlar bağlamında ele alınırken, fakirler ekonomik eşitsizlikler üzerinden alaya alınmıştır. Ayrıca, psikolojik şiddet ve toplumsal eleştiriler, videonun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Video 4'te, mizahın kadınlara, köylülere ve etnik gruplara yönelik ayrımcı ifadelerle dikkat çektiği gözlemlenmiştir. "Ermeni çıkarsak insan içine çıkamayız" gibi ifadeler, etnik grupları ötekileştirirken; "Kız istemeye gittiğimizde köyde

ayıyla güreşme hikayesi" gibi söylemler, kadınlar ve taşra kültürüne yönelik alaycı bir tutumu yansıtmaktadır. Fakirler ise maddi durum ve sosyal konum üzerinden küçümsenmiş, bireysel ve toplumsal şiddet konularını ele alan ifadeler videonun diğer bir dikkat çeken yönü olmuştur.

Video 5'te, kadınlara yönelik güzellik standartları ve ilişki beklentileri üzerinden mizah yapılmıştır. Fakirler, ekonomik durum üzerinden eleştirilmiş, taşralılar ise stereotiplerle ötekileştirilmiştir. Bireysel eleştiriler ve psikolojik şiddet unsurları, "Türkçe bu tipe yakışıyor mu?" gibi ifadelerle videonun önemli bir kısmını oluşturmuştur.

Video 6'da, diğer gruplar arasında yer alan bireysel eleştiriler ve psikolojik şiddet unsurlarının yoğun olduğu dikkat çekmektedir. Kadınlar, sadakat ve güzellik standartları bağlamında ele alınmış, fakirler ise sınıfsal ayrımlarla alaya alınmıştır. Köylüler ve taşralılar, kültürel farklar üzerinden stereotipleştirilirken, etnik gruplara yönelik dolaylı göndermeler de yer almıştır.

Video 7'de, mizahın en çok köylüler ve taşralıları hedef aldığı görülmektedir. Stereotipler ve kültürel ötekileştirme yoluyla taşralılar ele alınırken, kadınlar ise sadakat ve ilişki temaları bağlamında mizaha konu edilmiştir. Fakirler ekonomik eşitsizlik bağlamında, etnik gruplar ise ayrımcı ifadelerle eleştirilmiştir. Ayrıca, toplumsal eleştiriler bu videoda önemli bir yer tutmaktadır.

Video 8'de, köylüler ve taşralılar taşra yaşamı ve stereotipler üzerinden hedef alınmış, Kürtlere yönelik stereotipler ise etnik grupların hedef alınmasına örnek oluşturmuştur. Kadınlar, toplumsal normlar ve ilişkiler bağlamında ele alınırken, fakirler maddi yetersizlikler üzerinden alaya alınmıştır. Psikolojik şiddet ve bireysel eleştiriler, videoda diğer gruplar arasında öne çıkan temalardır.

Video 9'da, köylüler, etnik gruplar ve fakirler mizahın odak noktası olmuştur. Taşralılara yönelik ötekileştirme ve Kürtlere dair stereotipler, mizahın temelini oluştururken; ekonomik durumun alaya alınması fakirleri hedef almıştır. Kadınlara yönelik güzellik ve ilişki normları ise videonun diğer önemli unsurlarındandır. Toplumsal normlara yönelik bireysel eleştiriler, videonun diğer gruplar kapsamında değerlendirilmiştir.

Video 10'da, bireysel eleştiriler ve toplumsal şiddet unsurları öne çıkmıştır. Kadınlar, ilişkiler ve toplumsal beklentiler üzerinden hedef alınırken, fakirler maddi yetersizlikler bağlamında eleştirilmiştir. Taşra stereotipleri ve etnik gruplara yönelik ayrımcı ifadeler, videoda yer alan diğer dikkat çeken unsurlardır.

Yukarıdaki grafik ve analizler, mizahi içeriklerde hedef alınan grupların toplumsal önyargılar ve normlarla nasıl ilişkilendirildiğini göstermektedir. Bu gruplara yönelik mizahi temsiller, genellikle sembolik ve toplumsal şiddet türleri ile ilişkilidir. Örneğin, kadınların fiziksel özellikleri üzerinden mizah yapılması ya da dini giyim tercihlerine yönelik ifadelerle stereotiplerin pekiştirilmesi, bu grupların toplumsal önyargılarla şekillenen mizahın merkezine yerleştirildiğini ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, taşralılar ve şehirli kadınlar arasında toplumsal bir ayrımı vurgulayan ifadeler, toplumsal şiddetin mizah yoluyla nasıl yeniden üretildiğine dair ipuçları sunmaktadır.

Ekonomik olarak dezavantajlı bireyler ve yetimler, ekonomik eşitsizliklerin küçümsendiği bir bağlamda ele alınırken, etnik azınlıklar ve köylüler, stereotiplerin yeniden üretildiği temsillerle mizahın hedefi olmaktadır. Engelliler ve fiziksel sağlık durumları üzerinden yapılan mizah, empati eksikliğini normalleştirerek bu bireylerin toplumsal hassasiyetlerini eğlence malzemesi hâline getirmektedir. Dini gruplar ve kültürel normlara uymayan bireyler ise ayrımcı bir çerçevede ele alınmakta, bu durum mizahın eleştirel bir araç olmaktan çıkarak önyargıları besleme riski taşıdığını göstermektedir.

Genel olarak, mizahi içeriklerde hedef grupların temsilleri, dil aracılığıyla ayrımcılık ve stereotiplerin yeniden üretilmesi ile sembolik şiddet (%7,69) bağlamında ön plana çıkmaktadır. Bunu toplumsal şiddet (%6,15) ve bireysel şiddet (%6,15) takip etmektedir. Bu temsiller, toplumsal normlar ve önyargılar üzerinden şekillenirken, bu grupların algılanışındaki kırılganlıkları pekiştirmekte ve ayrımcılık riskini artırmaktadır. Ancak aynı zamanda bu temsillerin eleştirel bir araç olarak kullanılma potansiyeli de bulunmaktadır.

Sonuç ve Değerlendirme

Bu araştırma, yeni medya platformlarında yayımlanan Türkçe stand-up içeriklerinde şiddet türlerinin nasıl temsil edildiğini ve bu temsillerin toplumsal önyargılar üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada, on stand-up videosu içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve şiddet türleri bireysel, toplumsal, sembolik, yapısal gibi kategorilere ayrılarak değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, mizahi içeriklerin toplumsal normları ve önyargıları yeniden üretme potansiyelini ortaya koyarken, bazı şiddet türlerinin mizah yoluyla sıradanlaştırıldığını göstermektedir.

Çalışmada sembolik şiddet, %12,29 oranıyla en sık temsil edilen şiddet türü olarak öne çıkmıştır. Dil aracılığıyla ayrımcılık, stereotiplerin yaygınlaştırılması ve klişe ifadelerin kullanılması gibi temalar, mizahi içeriklerde toplumsal normların pekiştirilmesine ve önyargıların yeniden üretilmesine neden olmuştur. Örneğin, etnik gruplara yönelik ifadeler,

bu grupları homojenleştiren ve marjinalleştiren bir perspektifle sunulmuş, bu da izleyicilerin algısında ayrımcılığı normalleştirmiştir. Aynı şekilde, kadınlara yönelik mizahi ifadelerde güzellik standartları, sadakat ve toplumsal cinsiyet rolleri üzerinden sembolik şiddet vurgulanmış, bu durum kadınların toplumsal önyargılar ışığında ele alınmasına yol açmıştır.

Toplumsal şiddet ise %11,26 oranıyla sembolik şiddeti takip etmiş ve toplumsal norm dayatmaları, ayrımcılık ve ötekileştirme gibi alt kategorilerde kendini göstermiştir. Fakirler ve alt sosyoekonomik gruplar, ekonomik durumları üzerinden mizahın odağına yerleştirilmiş ve bu gruplara yönelik ayrımcı ifadeler normalleştirilmiştir. Örneğin, ekonomik eşitsizliklerin ironik bir şekilde sunulması, ciddi bir toplumsal sorunun hafife alınmasına ve sıradanlaştırılmasına neden olmuştur. Taşralılar ve köylülere yönelik ifadelerde ise kültürel farklar öne çıkarılarak bu gruplar aşağılanmış ve stereotiplerin yeniden üretilmesine katkı sağlamıştır.

Bireysel şiddet (%9,9) ve yapısal şiddet (%9,56) gibi kategoriler de sıklıkla temsil edilmiş ve bireylerin fiziksel, duygusal ya da ekonomik hassasiyetleri mizah yoluyla ele alınmıştır. Özellikle bireysel şiddet, fiziksel ve sözlü saldırılar bağlamında, yapısal şiddet ise ekonomik eşitsizlikler ve sağlık hizmetlerine erişim gibi konular üzerinden sunulmuştur. Bu durum, bireylerin kırılganlıklarının mizah bağlamında alay konusu haline getirilmesine ve bu davranışların izleyiciler tarafından sıradanlaşmasına neden olmuştur.

Araştırmanın temel sorularına verilen yanıtlar, mizahi içeriklerin hem şiddet türlerini hem de hedef grupları nasıl ele aldığını göstermiştir. Yeni medyada mizahi içeriklerde en sık temsil edilen şiddet türleri sembolik ve toplumsal şiddet olurken, bu içeriklerin en çok kadınları (%20), fakirleri (%18), köylüleri (%15) ve etnik grupları (%12) hedef aldığı belirlenmiştir. Bu temsiller, genellikle önyargılar ve toplumsal normların pekiştirilmesine katkıda bulunmuştur. Örneğin, kadınlara yönelik ifadeler, toplumsal cinsiyet rollerini eleştiriyor gibi görünse de bu rolleri normalleştirme işlevi görmüş; etnik gruplara yönelik ifadeler ise stereotipleri yeniden üreterek ayrımcılığı derinleştirmiştir.

Mizahın şiddeti toplumsal bir eleştiri aracı olarak kullanıp kullanmadığı incelendiğinde ise bu eleştirinin genellikle yüzeysel kaldığı görülmektedir. Örneğin, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, ekonomik adaletsizlik ya da etnik stereotipler gibi konular mizahi bir eleştiri çerçevesinde sunulmaya çalışılmış; ancak kullanılan dil ve bağlam, bu eleştirinin çoğu zaman asıl amacını aşarak şiddeti yeniden üretmesine neden olmuştur. Bu durum, mizahın eleştirel potansiyelini sınırlamakta ve toplumsal sorunları görünür kılmak yerine, mevcut önyargıları pekiştiren bir araca dönüşmesine yol açmaktadır.

Bununla birlikte, mizahın şiddeti eleştirmek yerine çoğunlukla estetize ederek ya da hafifleştirerek sunduğu görülmektedir. Şiddet unsurlarının tekrar eden bir şekilde mizahi içeriklerde yer alması, izleyicilerde duyarsızlaşmaya yol açmakta ve eleştirel düşüncenin önünü tıkamaktadır. Örneğin, ekonomik eşitsizliklerle ilgili ifadeler, ciddi bir toplumsal eleştiri yerine bireylerin bu durumu normalleştirmesine neden olabilecek şekilde sunulmuştur. Benzer şekilde, kadınların ya da etnik grupların hedef alındığı ifadeler, bu grupların önyargılar ışığında temsil edilmesine katkıda bulunmuş, toplumsal eşitlik mücadelesine zarar verecek bir mizah anlayışını pekiştirmiştir.

Sonuç olarak, bu araştırma, Türkçe stand-up programlarında şiddet türlerinin sıklıkla sembolik, toplumsal ve bireysel şiddet bağlamında temsil edildiğini, ancak bu temsillerin çoğunlukla önyargı ve ayrımcılık biçimlerini normalleştirerek şiddetin toplumsal algıda sıradanlaşmasına katkıda bulunduğunu ortaya koymaktadır. Mizahın toplumsal normlara eleştirel bir yaklaşım sunma potansiyeline sahip olduğu ancak dil, bağlam ve temsillerin hassasiyetle ele alınmadığı durumlarda bu potansiyelin kaybolarak zarar verici bir hâle gelebildiği anlaşılmaktadır. Dil ve bağlamın yanlış kullanımı, eleştirel mizahı, ayrımcılık ve stereotiplerin yeniden üretildiği bir araca dönüştürmüştür. Bu nedenle, mizahi temsillerin eleştirel bir bakış açısı kazandırmada sınırlı bir etkisi olduğu, aksine şiddeti normalleştirme riskinin daha baskın olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kaynakça

- Anderson, J. (2022). Sexual violence in post-conflict societies. *Journal of Peace and Conflict Studies*, 18(2), 89-110.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-14.
- Brown, K. (2022). Gender-based violence and war. *Conflict and Society Review*, 12(3), 88-95.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (s. 93). Ankara: Pegem Yayıncılık.

- Cuijpers, N., & Brown, P. R. (2016). Symbolic and systemic violence in media representations of aggression towards ambulance personnel in the Netherlands. *Society, Health & Vulnerability*, 7(1), 1–18. <https://doi.org/10.3402/shv.v7.28669>
- Çalık, M., & Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(174).
- De Maio, F., & Ansell, D. (2018). As natural as the air around us”: on the origin and development of the concept of structural violence in health research. *International Journal of Health Services*, 48(4), 749–759.
- Erincik, S. (2018). “Fark Yaratma” Salgınının taşıyıcısı olarak komedi ya da az ağlamak çok gülmek. *TYB Akademi Dil Edebiyat ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 24, 9-27.
- Farmer, P. (2023). Structural violence and global health inequities. *Health Equity Journal*, 14(1), 21-36.
- Fedorov, A., Levitskaya, A., & Gorbatkova, O. (2018). The structural model of the contents of audiovisual media texts on school and university topic. *Media Education*, (1), 1–14. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3125731>
- Fitzpatrick, L. (2013). Performing gender, performing violence on the Northern Irish stage: ‘Spittin’ blood in a Belfast sink’. *Contemporary Theatre Review*, 23(3), 302–313. <https://doi.org/10.1080/10486801.2013.806320>
- Güleç, H., Topaloğlu, M., Ünsal, D., & Altıntaş, M. (2012). Bir kısır döngü olarak şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(1), 112-137.
- Güreşçi, D. (2021). *Türkiye’de kadına yönelik şiddet algısının analitik incelemesi (Kocaeli Üniversitesi örneği)* (Yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli).
- Harris, L., & Brown, R. (2024). Trauma therapy for violence victims. *Clinical Psychology Review*, 29(5), 67-89.
- Hınız, G., & Yavuz, A. (2023). Yansıtıcı tematik analiz: Bir doktora tez çalışması örneği. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 19(2), 388-408.
- Koçak, A., & Arun, Ö. (2006). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk İletişim*, 4(3), 21-28. <https://doi.org/10.18094/si.51496>
- Krug, E. G., Dahlberg, L. L., Mercy, J. A., Zwi, A. B., & Lozano, R. (2002). *World report on violence and health*. World Health Organization.
- Lamont, B. R. (2021). Amusing abusers and humourless survivors: Analysing the role of comedy in media representations of sexual violence. *Galactica media: Journal of Media Studies*, 3(3), 344–363. <https://doi.org/10.46539/gmd.v3i3.134>
- Lee, S., & Johnson, T. (2020). Psychological impacts of domestic violence. *Psychological Science Quarterly*, 11(4), 54-78.
- Levent, F. (2025). Bu kadar gülünecek ne var? Sosyal bir sistem olarak mizah. *Sosyal Bilimler ve Sağlık Bülteni*, Kış(13), 3-17.
- Miller, A. (2023). Anti-violence programs in schools. *Educational Psychology Journal*, 15(6), 103-122.
- Morreall, J. (2009). Humor as cognitive play. *Journal of Literary Theory*, 3(2), 241–260. <https://doi.org/10.1515/JLT.2009.014>
- Perry, B., & Sutton, M. (2006). Seeing red over black and white: Popular and media representations of inter-racial relationships as precursors to racial violence. *Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice*, 48(6), 867–904. <https://doi.org/10.3138/cjccj.48.6.867>
- Polat, O. (2016). Şiddet. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 15-34.
- Santaemilia, J., & Maruenda-Bataller, S. (2014). The linguistic representation of gender violence in (written) media discourse: The term ‘woman’ in Spanish contemporary newspapers. *Journal of Language Aggression and Conflict*, 2(2), 249–273. <https://doi.org/10.1075/jlac.2.2.04san>
- Smith, J. (2025). Legal reforms for combating violence against women. *International Law Review*, 8(3), 145-167.
- Sondakika.com. (n.d.). Türkiye’de sosyal medya kullanım istatistikleri. Retrieved from https://www.sondakika.com/politika/haber-turkiye-de-sosyal-medya-kullanim-istatistikleri-18147904/?utm_source=chatgpt.com

- Tatlıoğlu, S. S. (2020). *Şiddet olgusu ve yeni nesil seyirci kalma etkisi: Sosyal medya ve gerçek hayat ikilemi* (Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul).
- Valdivieso, L. (2023). Con faldas y a lo wilder. Impacto y superación del código hays en 'Some Like It Hot' (1959), de Billy Wilder. *Revista de la Asociación Española de Semiótica*, (28), 89–102. <https://revistas.uned.es/index.php/rntp/article/view/40888>
- Weaver, S., & Lockyer, S. (2024). Intersectionality and the construction of humour in contemporary stand-up comedy. *European Journal of Cultural Studies*, 00(0) 1–19. <https://doi.org/10.1177/13675494241294156>
- Wigger, I. (2019). Anti-Muslim racism and the racialisation of sexual violence: 'Intersectional stereotyping' in mass media representations of male Muslim migrants in Germany. *Culture and Religion*, 20(3), 248–271. <https://doi.org/10.1080/14755610.2019.1658609>
- Yener, Ş. (2023). Şiddet, şiddet türleri ve okulda öğretmene yönelen şiddet. *İçtimaiyat*, 7(1), 273-289.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, G. (2014). Medya şiddetinin çocuklar üzerine etkileri çocuk ve şiddet: Toplumsal şiddetin cenderesinde çocuklar. 5. Uluslararası Risk Altında ve Korunması Gereken Çocuklar Sempozyumu Seçilmiş Bildirileri, (3), 29-41.
- Žižek, S. (2018). *Şiddet: Altı yan düşünce*. İstanbul: Encore Yayınları.

Extended Abstract

Aim and Scope

Violence, beyond being a direct act of aggression, manifests in various structural, symbolic, and psychological forms, influencing social interactions and power dynamics. The media, particularly new media platforms, serve as key sites where violence is represented, normalized, and sometimes even aestheticized. This study aims to examine how violence is represented through humor in new media and how these representations affect social perceptions. Specifically, it investigates how different types of violence are embedded in Turkish stand-up performances on YouTube and the implications of these representations on societal biases and prejudices. The research focuses on the interplay between humor and violence, questioning whether humor functions as a critical tool to challenge violence or, conversely, as a mechanism that normalizes and perpetuates it. By analyzing the most viewed stand-up performances, the study provides an empirical basis to understand how humor interacts with violence and whether it serves as an instrument of critique or reinforcement of existing inequalities.

Methods

This study adopts thematic content analysis, a qualitative research method that enables an in-depth examination of recurring themes in texts. A dataset comprising ten stand-up performances, selected based on specific criteria such as high viewership and recency, was analyzed through thematic coding. The analysis process involved identifying direct and indirect references to violence, classifying them into thematic categories, and examining their narrative structures. The coding framework was based on an extensive literature review on violence typologies, including symbolic violence, structural violence, economic violence, psychological violence, and social violence. Each instance of violence was categorized according to its manifestation (explicit or implicit), narrative technique (exaggeration, irony, repetition), and normalization process (trivialization, aestheticization, or reinforcement). The reliability of the thematic coding was ensured through double coding, where two independent researchers cross-validated the coded themes to ensure consistency and interpretative accuracy.

Findings

The findings indicate that symbolic violence (12.29%) and social violence (11.26%) are the most frequently represented forms of violence in stand-up performances, with themes centered around discrimination, marginalization, and norm enforcement. These types of violence are often embedded in humor through stereotypes, linguistic biases, and cultural clichés, reinforcing existing social hierarchies rather than challenging them. Additionally, the study reveals that certain social groups, including women (20%), lower socioeconomic groups (18%), rural populations (15%), and ethnic minorities (12%), are disproportionately targeted in humorous narratives. These portrayals frequently reproduce and reinforce societal prejudices, contributing to the normalization of systemic inequalities. Humor techniques such as irony, exaggeration, and repetition play a crucial role in shaping the audience's perception of violence. While these techniques can sometimes function as subversive tools to critique social injustices, the analysis demonstrates that, in most cases,

they contribute to the aestheticization and normalization of violence, making it more palatable and less subject to critical scrutiny.

Conclusion

This study highlights the dual function of humor in media representations of violence: while it has the potential to question and deconstruct power relations, it also risks reinforcing existing biases and legitimizing various forms of violence. The findings suggest that humor, rather than acting as a mere entertainment tool, serves as a socializing mechanism that shapes perceptions of violence, influencing how audiences interpret, internalize, and respond to violent discourse. As a result, this research underscores the necessity for a more critical engagement with humor in new media, advocating for content creators and audiences to be more conscious of the implications of humorous depictions of violence. Given that new media platforms have significant social influence, fostering awareness and media literacy in digital spaces becomes essential in preventing the normalization of violence and promoting more ethical humor practices. Future research could expand upon these findings by exploring audience reception, conducting cross-cultural comparisons, or analyzing the role of humor in different media formats beyond stand-up performances. By deepening the understanding of humor's role in violence representation, scholars and media practitioners can contribute to the development of more responsible and socially aware comedic discourse.